

a 30 ct.

KARYS

17 Nr.

Du bičiuliai.

Svarbiausiųjų politinių įvykių apžvalga.

Egipto ir Indijos kova su Anglija.

Pastaruoju laiku Europos spaudoj daug rašoma apie Anglijos santykius su savo dominijomis (kolonijomis).

Ypač dabar atkreipiama dėmesio į einančias Londone derybos tarp Anglijos ir Egipto ir pagaliau į Indijos tautininkų vado Gandhi ir jo šalininkų karą dėl savo šalies nepriklausomybės.

Anglijai, kaip žinoma, šie klausimai turi ypatingos svarbos, nes jos politinė ir ekonominė galybė kaip tik daug pareina nuo dominijų. Mat, pati Anglija turi nedidelę palyginamai su Rusija ar Amerika teritoriją, ir jos gamtos turtai nėra tokie gausūs.

Svarbiausią savo ūkišką galybę jinais įgavo per savo kolonijas, išmėtytas beveik po visą pasaulį, palaikydama savo susisiekimą su jomis savo milžiniško laivyno pagalba. Savo jūros apginklavimo dėka Anglija užtikrina savo saugumą ne tik savo teritorijai, bet ir savo kolonijoms.

Tačiau šios vis daugiau pradeda reikšti savo nepasitenkinimą Anglijai, norėdamos tapti visiškai nepriklausomos valstybės. Kova šiam tikslui pasiekti jau senai vedama, ir reikia pasakyti, davė jau tam tikrų vaisių. Visų pirma dėl Egipto.

Egiptas turi Anglijai svarbią reikšmę kaip kelias į Indiją. Štai kodėl anglai visokiomis priemonėmis stengėsi užtikrinti sau viešpatavimą šiam kely per žinomą *Sueco kanalą*. Nes jeigu Sueco kanalas atsidurtų kitos valstybės rankose, tai Anglija būtų atkirta nuo Indijos ir net nuo Australijos ir Naujos Zelandijos.

Tačiau Egiptui visiškai nerūpėjo šie anglų interesai, ir jo tauta aiškiai reikalavė iš Anglijos, kad ji atleistų jos teritoriją nuo savo kariuomenės. Anglija, žinoma, tam reikalavimui pasipriešino ir paleido Egipto parlamentą, palikdama visą valdžią diktatoriaus rankose. Tas žygis iššaukė Egipto tautininkų aštrią kovą su Anglija, kurioj ši turėjo pamažu nusileisti egiptiečiams.

Galų gale anglams teko atsisakyti nuo savo administracijos išlaikymo Egipte, kuriam ir buvo suteikta pilna nepriklausomybė. Ši tačiau buvo suvaržyta tuo, kad anglų kariuomenė pasilikto Egipte tik kai kuriuose svarbesniuose punktuose, k. a.: Kaire, Aleksandrijoj, Asuane.

Egipto tautininkai ir tuo nėra patenkinti ir reikalauja, kad anglai visiškai atleistų jų teritoriją. Bet Anglija, žinoma, čia jau nebusileis. Sueco kanalas turi būti jos kontrolėj ir nuo to bet kuri anglų vyriausybė neatsisakys.

Jeigu Anglija ir sutiks visiškai nuimti savo kariuomenę iš Egipto sostinės, tai prie Sueco kanalo ji bus palikta, nes tai reikalauja Anglijos ekonominiai bei politiniai interesai.

Daug aštresnė yra padėtis Indijoje, vadinamoj anglų „perlu“. Tenai vedama prieš anglius kova visai kitokio pobūdžio, negu Egipte, kuris jau pasiekė šioki toki civilizacijos laipsnį ir gali jau gyventi nepriklausomu valstybės gyvenimu.

Indai dar tokio pažangos laipsnio kultūriniu ir ekonominiu atžvilgiu nepasiekė. Iš 318 milijonų su viršum gyventojų, 293 milijonai yra analfabetais (nemoka rašyti ir skaityti). Be to, dėl jų tikiybinių pažiūrų — indai yra labai pasingas elementas. Štai kodėl anglams labai lengvai pasisekė juos paimti savo globon.

Tačiau didysis karas ir pokarinės revoliucijos, kurios davė galimybes visai eilei pavergtųjų tautų išsilaisvinti ir sudaryti nepriklausomas valstybes, negalėjo neturėti tam tikros įtakos Indijai.

Ši turtingoji gamtos turtų atžvilgiu šalis su savo atsilikusiais nuo civilizacijos gyventojais pasijudino ir pradėjo kovoti su anglais. Šio judėjimo priešaky stovi garsus indų tautininkas *Gandhi*.

Jisai yra ne tiek didelis politikos veikėjas, kiek tautiškai nusistatęs fanatikas, kuris nori žūt būt išvaduoti savo šalį nuo anglų, visiškai užmiršdamas apie tai, kad anglai nemaža prisidėjo prie Indijos kultūrinės pažangos pakėlimo ir ekonominio sustiprėjimo, išplėsdami tenai prekybą bei pramonę.

Dabartinėmis sąlygomis Indija vargiai ar yra pribrendusi prie pilnos nepriklausomybės. Gal būt, kad tai gerai supranta ir *Gandhi* su jo šalininkais, bet jų kova su anglais turės tam tikrų teigiamų vaisių.

Tik pasiekusi tam tikrą kultūrinį bei ekonominį brendimo laipsnį — Indija turės daugiau šansų iškovoti sau pilną nepriklausomybę.

Bankrotas.

Taip dažnai dabar šis žodis vartojamas. Bet nedaug kas žino, iš kur yra kilęs pats žodis „bankrotas“. Viduramžių pabaigoje, Italijoje, kur labiausiai klestėjo prekyba, jau buvo biržos. Jų nariai biržos rūmuose kiekvienas turėdavo savo suolą. Bet jei kuris narys muskursdavo ir negalėdavo savo skolų užmokėti, — mūsų kalba tariant — subankrutuodavo, — tą narį iš biržos šalindavo ir jo suolą sulaužydavo.

Tuo būdu kilo žodis „bankrotas“, kuris reiškia „banche rota“ — „sulaužytas suolas“.

Mokinys Jūs. Š.

Kaip leidžia minas.

Kilus karui, valstybėms, kurios yra prie jūrų, reikalinga naikinti priešų laivai. Tam tikslui griebiasi įvairių priemonių. Arba su didžiausiais laivais prasiveržia pro kliūtis ir tiesiog artilerijos pagalba naikina priešų laivus, arba su torpedų, minų pagalba. Čia pakalbėsime, kaip yra užtaisoma minomis tam tikras jūros plotas.

Minų statymo darbus netoli priešų uostų atlieka nardomieji laivai. Tokie laivai yra gerai įrengti ir turi geras mašinas. Paprastai, viduryje laivo yra patalpa, kurioje stovi minos. Tai yra pailgo cilindro plieninės dėžės. Vienam iš jūrininkų pakanka pasukti rankeną ir pro tam tikrą skylę mina išlekia į lauką. Ji yra taip įtaisyta, kad nekyla viršun, bet nugrimsta į dugną. Ir kai tik atsimuša mina į žemę, ji atsipalaiduoja iš plieninio apvalkalo ir pakyla į viršų. Kad miną nenuneštų jūros bangos tolyn, ją prilaiko už tam tikro lyno plieninis apvalkalas, gulįs jūros dugne. Taip mina plūduriuoja, kol ant jos užveina laivas ir susprogsta. Prieš minas laivai vartoja tam tikrus povandeninius tinklus, į kuriuos, mina atsimušus, nors ir sprogs, bet laivui didelio nuostolio nepadaro.

Taip pat yra ir tam tikri laivai, kurie minas išgaudo ir jas susprogdina.

O minos, kaip parodė didysis karas, padaro daug nuostolių civiliniam ir kariškam laivynui. *J. D-tis.*

Garvežis be dūmų.

Amerikoj pagamintas naujo tipo garvežis, kuris visai neturi dūmtraukio, nes yra be dūmų. Dūmai neišeina į orą, bet čia pat perdirbami ir pritaikomi traukinio šildymo reikalsams. Garvežis gali išplėsti labai didelį greitį.

Pranešimai.

Š. m. spalio mėn. 27 d., baigiant Vytauto Didžiojo jubiliejų, bus iškilmingas žuvusiųjų ir mirusiųjų dėl Lietuvos nepriklausomybės pagerbimas ir jų kapų lankymas. Todėl karių kapams tvarkyti komisija kreipiasi į visas įstaigas, mokyklas ir organizacijas, o taip pat į visus piliečius, ir prašo padėti tvarkyti karių kapus.

Kadangi karių kapai tvarkomi pagal tam tikrą planą, tai prašoma visų tų, kurie sutiktų savo apylinke sutvarkyti Lietuvos kariuomenės karių kapus, žodžiu arba raštu susitarti su karių kapams tvarkyti komisija (Kaunas, Vyriausias Štabas).

Pulk. leit. *Augustauskas*

Komisijos pirmininkas.

Kap. *Jakštas*

Sekretorius.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metai Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. balandžio m. 24 d. Nr. 17 (569)

Atsisveikinant.

Trumpam laikui buvot pašaukti jūs, kad specialiai pasiruoštumėt svarbiausiam savo krašto uždaviniui — apginti savo tautos laisvę ir jos reikalus. Vos suspėjot reikalingiausių dalykų pramokti, naujoj savo būklėj apsiprasti, susipažinti — ir šit artėja jau paskutinės dienos ir valandos, kada teks jums atsisveikinti su ta ypatinga karių šeima.

Netrukus nunešit į sandėlį savo ginklus, muniūrą, o raštinėj gausit popierius — ir išvyksit.

Dar vieną kartą tėviškai prabils į jus vadas, nuoširdžiai susėsit už bendrojo kareivių stalo ir — savo mylimojo orkestro skardžių garsų lydimi — paliksit tą kiemą ir tas kareivines.

Laimingos kelionės jums ir pasisekimo tolimesniam gyvenime!

Bet šit: niekad nepamirškite tų geriausių draugų, kurie rūpinosi jumis, būtent — „Kario“ ir savo pulko. Gal ir buvo kas negera, bet užtat iš vieno ir

iš antro patyrėt jūs labai daug naujo ir naudingo. Patys, manau, atvirai prisipažinsit, kad dabar jaučiat savyje didelį skirtumą, jei palyginti su tuo momentu, kai atvykot į dalį. Jau dabar daug plačiau prasiskleidė prieš jumis gyvenimas, daugiau surimtėjot ir subrendot tiek kūniškai, tiek dvasiškai.

Taigi, duok Dieve, kad savo elgesiu ir darbu ne tik kad nesuterštumėt savo dalies garbės, bet, priešingai, visur ir visuomet prisidėtumėt prie jos ir, bendrai, visos mūsų kariuomenės reikšmės ir gero vardo iškėlimo! O tas svarbu ne tik visai tautai, bet ir jums. Gal netrukus išmuš ta valanda, kada vėl visi draugiškai susitiksim, pašaukti prie bendrojo ginklo, kad jau galutinai suduotumėm paskutinį smūgį savo piktajam priešininkui ir atsiimtumėm pagrobtąjį Vilnių!

Atsisveikinant — po tiek mėnesių džiaugsmo, kai kurių nesmagumų, o svarbiausia rimto nuolatinio darbo — įvairių įvairiausių minčių ir jausmų tvinksta jūsų sieloj. Visų pirmiausia gal dėl to, kad jau einat į gyvenimą gerokai pakitę, negu prieš pusantru metų, kai atvykot į kariuomenę.

Jau dabar išeinat kaip pilna-teisiai piliečiai, jau dabar savo darbu turėsit pelnyti ne tik sau kasdieninę duoną, bet taip pat tvirtinti ir kelti visos mūsų valstybės gerovę ir pajėgumą.

Atminkit, atsarginiai, kad nuo jūs daug pareis, ar Lietuva bus galinga ir laisva, ar skaitysis su ja pasaulis, kaip su tokia valstybe ir parems visus mūsų teisėtus reikalavimus.

Tiesa, gal parvykę namo sutiksit savo ir kaimynų gyvenime įvairių trūkumų ir sunkumų dėl bendros ekonominės būklės. Bet į tai turit blaiviai ir su viltimi pažiūrėti, kad nepasiduotumėt žalingai mūsų vidaus priešų agitacijai ir įtakai.

Atsarginiai palydimi namo.

Tokius ekonominius ir politinius krizius dabar pergyvena ne tik Lietuva, bet visa Europa. Ir ten daug sunkiau. Ypač, jei prisiminsim Sovietų Rusiją, Lenkiją ir Vokietiją, reparacijų mokėjimo našta apkrauta. Ne taip greit ir lengvai išgydomi didžiojo karo sukrėčiai ir žaizdos.

Dabartinei mūsų tautinei vyriausybei prie krašto vairo atsistojus, mes neturim nusiminti bei pasitikėjimo nustoti. Visur smarkiu tempu eina mūsų krašto ekonominių ir kultūrinių reikalų gerinimas. Jau nebepalvingsim tų visų dabartinių sunkumų ir trūkumų su tais, kurie mūs slėgė prieš keletą metų, kai neturėjom nei savo tokių pastovių ir vertingų pinigų, nei aiškaus nusistatymo dėl mūsų tautos ir krašto reikalų.

Mūsų vyriausybės darbų programa yra aiški ir tikslingai vedama, ypač tai matyti finansų atžvilgiu.

Jie taip tvarkomi, kad gali būti pavyzdžiu daugeliui didesnių ir senesnių valstybių. Į skolas valstybė nebrenda, mokesčių naštos gyventojus nesunkina, nes turi pilną savo išdą, kuri dėka gali aprūpinti ne tik kasdieninius valstybės valdymo reikalus, bet ir platesniu mastu atlikti didelius ekonominio ir kultūrinio pobūdžio darbus. Dažnai tie žygiai, trumpai ir siaurai žiūrint, platesnei žmonių masei lieka nepastebimi, tačiau jie svarbūs ir būtini, nuo jų pareina ir atskiro piliečio laimingesnė ateitis.

Daug kasmet valstybės išdo pinigų skiriama mokslui, švietimui, geležinkelių, tiltų, uostų statymui, kelių ir plentų tiesimui bei taisymui, statybai ir žemės ūkio kėlimui, gerinant galvijų veislę ir pačios žemės našumą. Imkime kad ir žemės nusausinimo sritį. 1925 m. jai buvo skirta tik apie ½ milijono litų, 1927 m. ši suma išaugo ligi 2,3 mil. litų, 1928 m. — 3,4 mil. litų, o pereinamais metais jau 5,2 mil. litų.

Jei paimsime politikos sritį, ir čia pamatysime, kad tiek vidaus, tiek užsienių politikoj vyriausybės darbai rodo turint aiškia liniją. Visi matome ir jaučiame, kad vidaus politikos srityj vyriausybė eina krašto pajėgų subūrimo ir sustiprinimo linkme. Stiprinamas ir auklėjamas piliečių valstybingumas, ugdoma didesnio valdžios pastovumo idėja — žodžiu, stiprinami tikrieji savarankios valstybės pagrindai.

Užsienių politikos srityj darbas vedamas mūsų tautos teisių gynimo linkme ir siekiama kultūrinio ir ekonominio bendradarbiavimo su tomis tautomis, kurioms mūsų interesai nėra priešingi ir kurios tikrai gali būti mūsų draugai.

Tad galvas aukštyn! — kaip jūs savo dainoje dainuojat ir kasdien rikiuojatės. Kas-ne-kas, bet jau jūs, atsargos kariai, turit suprasti mūsų krašto būklę ir vyriausybės daromas pastangas, kad visi sunkumai ir netobulumai būtų pašalinti. Jūsų kely, prisidedant prie bendrų mūsų tautos reikalų ir pradedant vyriausybei juos vykdyti, neturi būti kliūčių, kurių nenugalėtumėt ir tokios padėties, iš kurios nesurastumėt garbingos ir geresnės išeities!

Taigi, atsisveikindami su jumis, dar kartą linkime pasisekimo ir laimėjimų jūsų tolimesniam kaip piliečio ir visuomenės nario darbe ir gyvenime, stiprinant mūsų valstybę.

L i g i p a s i m a t y m o !

Gerbiamųjų bendradarbių prašome — kiekvieną „Kariui“ siunčiamą dalykėlį, nors ir trumpą, rašyti ant atskiro lapo ir kitoj pusėj pažymėti savo vardą, pavardę ir adresą. Laikraštį bus dedamas tik toks parašas, koks bus pasirašytas po straipsnio, korespondencijos ir t. t. Kitoj pusėj pažymėtas adresas reikalingas redakcijos žiniai.

Už įdėtus „Kary straipsnius, korespondencijas, juokus ir kt. yra mokamas honoraras. Kaune ir jo priemiesčiuose gyvenantieji honorarą gali atsiimti patys užėję į redakciją nuo 8 iki 14 val. kasdien, išskyrus šventadienius. Provincijoje gyvenantieji gali laišku reikalauti, pažymėdami kokiuose numeriuose buvo įdėta.

Naujas Latvijos valstybės prezidentas.

Š. m. balandžio mėn. 9 d. įvyko naujo Latvijos valstybės prezidento rinkimai. Prezidentu išrinktas teisininkas *Albertas Kviesis*.

Albertas Kviesis gimė 1881 m. gruodžio mėn. 23 d. Tērvete, Mintaujos apskr. 1902 m. baigė Mintaujos gimnaziją, o 1907 m. Tartū (Dorpat) universiteto teisių fa-

Albertas Kviesis, naujai išrinktas Latvijos valstybės prezidentas

kultetą. Baigęs mokslus tapo advokatu ir apsigyveno Mintaujoje.

Vokiečių okupacijos metu buvo pasitraukęs į Tartus, 1918 m. vėl grįžo į Mintaują ir sėkmingai dirbo valstybės kūrimo darbą, ypač — teismų sutvarkymo srity. Buvo I ir II seimo nariu, 1920 m. — vidaus reikalų ministru, o pastaruoju metu — seimo vicepirmininku. Dabar jis atsistojo prie valstybės vairo. Latvijos prezidentas yra taip pat ir vyriausias visų ginkluotųjų jėgų vadas.

Buvęs iki šiol prezidentu *Gustavas Zemgals* perdavė savo aukštąsias pareigas ir išvyko 3 mėnesiams į užsienius pailsėti.

„Latvijas Kareivio“ straipsnis apie Lietuvą.

Latvių kariuomenės laikraščio „*Latvijas Kareivio*“ 75 nr. įdėtas labai gražus ir nuoširdus straipsnis „Per Vytauto Didžiojo žemę“. Šio straipsnio autorius, Latvijos užsienių reikalų ministerijos spaudos skyriaus viršininkas dr. *Alfredas Bilmanis*, aprašo savo išpūdžius, kuriuos jam padarė Lietuva. Tarp kitko jis mini ir mūsų karius tokiais žodžiais: „Žmonės gražiai apsirengę. Matyti, gerai gyvena. Ir tikrai jaučiasi, kad šeiminkai savo žemėje: „Taip, taip, gerai!“ sako gražiai sudėtas karys, sėsdamas į traukinį. Užsimezga pažintis, nepriklausomas laisvas pasikalbėjimas. Esąs antro didžiosios kunigaikštienės pulko ulonas, o jo draugas priklauso garsiems hetmano *Jonušo Radvilos* gusarams. Kaip gražiai tatau skamba. Ar ir pas mus negalėtų būti, pav., didžiojo kunigaikščio *Viesturo* raitininkas, ar karaliaus *Nemeičio*

šauliai. Lietuviai gerbia ir myli savo didvyrišką praeitį. Dabar minimas *Vytauto Didžiojo* jubiliejus ir sąryšis su tuo visi kalendoriaus metai pavadinti *Vytauto Didžiojo* metais. *Vytautas Didysis* visos Lietuvos pasididžiavimas: didelis karo vadas, išmintingas administratorius ir valdovas, karštas patriotas. Matau savaitiniam karių žurnale „*Karys*“ vieną paveikslą, kuris rodo *Vytauto* įjojimą į Juodąją jūrą ir pasiskelbimą Juodųjų jūrų valdovu. Paskui jį joja palydovai puikiais šarvais ant gražių žirgų... Tai buvo laikai, kai Lietuvos didysis kunigaikštis valdė žemes, kurios tęsėsi nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, nuo jūros iki jūros!“.

Latvijos karo muziejuje įsteigtas Belgijos kariuomenės skyrius.

Neseniai Latvijos karo muziejuje įsteigtas Belgijos kariuomenės skyrius. Čia yra turtingas nuotraukų ir fotografijų rinkinys, Belgijos kariuomenės uniformos pavyzdžiai ir įvairių ginklų ir sviedinių kolekcijos.

Anglijos karo lėktuvai aplankys kai kurias Pabaltijo valstybes.

„*Latvijas Kareivis*“ praneša, kad Anglijos karo ministerija kreipėsi į atitinkamas Latvijos įstaiigas pranešdama, kad šių metų rugsėjo mėn. vieną Anglijos karo aviacijos eskadrilė aplankysianti Rygą. Ši eskadrilė taip pat lankysianti Skandinavijos valstybes, Estiją, Suomiją ir Lenkiją.

Į Rygą atleksią 10 lėktuvų, kurie čia būsią 2 — 3 d.

Daugiau savarankumo.

Mūsų jaunuolių kariuomenėje tarnauja dešimtimis, šimtais, tūkstančiais, o gal ir dar daugiau. Jie tarnauja labai trumpą laiką. Per tą trumpą laiką kariuomenėje tuos jaunuolius daug ko išmoko. Jie atitarnavę eina kiekvienas į savo ūkius, miestus, tarnybas ir t. t. Grįžta namo vikresni, mandagesni, sumanesni. Bet tiems atsargos kariams, gal būt, labai svarbios ypatybės trūksta, tai savarankumo.

Daug pažįstu atsargos karių. Yra daug pažįstamų ir kaimiečių - ūkininkų bei darbininkų. Taip! Jie, po kelių mėnesių, grįžę iš kariuomenės, atrodo visai ne tie žmonės: mandagūs, vikrūs, drąsūs, rodo, ko daugiau jaunuoliui ir betrūksta. Kiek pagalvoję pamatysime, kad dar kažko trūksta. Trūksta savarankumo. Savarankumas žmogaus gyvenime tu-

ri begalinės reikšmės. Savarankus žmogus mokės išeiti iš visokių gyvenime jam pasitaikiusių kliūčių. Mokės taupyti, gyventi, visokiais būdais verstis. Mums, lietuviams, gal dar daug trūksta savarankumo. Daug tuo atžvilgiu esam atsilikę nuo savo kaimynų. Anglai kiekvienas turi savo kūrybą, savo savarankų gyvenimą. Jis protauja — kuria. Pas mus to be galo trūksta.

Nesavarankus žmogus, ką pradėdamas dirbti, kiekvieną kartą klausia savo draugą: kaip būtų geriau, kaip gražiau, mandagiau ir t. t. Tuo būdu jo darbas duoda daug nuostolių, nes jis savo draugą gaisina, ir pats tuo tarpu nieko nedirba. Iš to jo darbo, kurį jis dirba kitiems papasakojus ar parodžius, išina labai mažai naudos. Pav., mokinys mokosi mokykloje. Jis nuolat duodamus darbus nurašinėja nuo savo draugų. Jis silpnėja. Jo protas, darbo ne-

Atsarginiams!

Atlikę savo tarnybą, paliekat, vyrai, kariuomenės eiles. Jums linksma, smagu, kad pagaliau jau grįžtate namo; grįžtate tėvelių, brolių artimųjų laukiami. Jie tikisi iš jūsų daug ko išgirsti. Daugelis jūsų įvairių naujienų lauktuviems vežate namiškiams.

Atsisveikina jūs vadai. Linki jums laimės: primena, kad būtumėte ir toliau geri Tėvynės sūnūs, neužmirštumėte kariškųjų žinių, kurias, būdami kariuomenėje, įgijot. Tos žinios reikės kada nors prisiminti.

Namie jūsų kitas darbas laukia. Vietoj šautuvo, kulkosvaidžio, durtuvo, kardo ar pikės, teks imtis žagrės, dalgio, kirvio. Vienam afsiras spragilas rankose, kitam piūklas. Pasinersite, vyrai, į kasdieniškus darbus.

Pradžioje dar ilgai gyvensite kareivio gyvenimu; aidės jūsų dainos, kurias dainavote, ir komandos žodžiai kartais suskambės. Dienomis bus nuobodu. Rytą lauksi trimito keltis. Pusryčiai, pietūs, vakarienė taip pat be trimito netoki skanūs bus. Vakaras pasiilgsite

to laiko, kada galėdavot būriais sustoję šposus krėsti, įvairias pasakas pasakoti ir kitų klausytis. Keista pradžioje bus jums namie, kad be garsios maldos, be himno žodžių, kas sau kiekvienas apie patalą trūsis.

Atsigulęs ilgai dar galvosi: kur dabar tas šposininkas Jonas, vikrusis Antanas; kur apsileidėlis Stasys, kur jis dabar murkso; kur apsiverčia, ką mano geriausias kuopos gimnastas Domas ir tas mažytis, paskutinis ūgiu Zigmas, kurs amžinai vis skuba ir visuomet pasivėluoja?... Ką moko būrininkas, ką viršila tvarko, dėl ko taip skyrininkas susirūpinęs?... Pasiilgai ir vado ir karininkų. Jau nebus to, kas pasakoja ir moko, kaip priešą pulti; kaip geriau prie jo prislinkti; negirdėsi daugiau pamokų apie kareivio įvairias pareigas; neišgirsi vado pasakojimų apie karą, mūšius, kur jam pačiam teko dalyvauti. Nė apie dalies šefą nieks nepasakys nė žodžio, nieks neprimins, koks jis buvo narsus karys, koks geras šalies valdovas. Tokių minčių ir atsiminimų užliūliuotas užmigs pirmą naktį tėviškėn sugrįžęs.

Matai, kas lieka, kas negrįžta kartu su tavim. Tad ar negaila? Parnešk nors dalį to ir namiškiams. Pirmomis dienomis gy-

Rikiuotės ir šaudymo pamokos 1 p. p. aikštėje.

Foto Andrikonio.

turėdamas, atrafuojasi, lyg apmiršta. Baigęs mokyklą toks mokinyš nieko nežino — ir kur eina, visur turi kitų patarimais bei nurodymais vadovautis. Kaip žmogus rankomis kad nedirba, jos silpnėja, tas pats ir su protu: neduodamas jam darbo, jį silpnina. Visada lengva nusilpninti, bet sustiprinti daug sunkiau. Paimkime ūkininką. Jeigu jis bus nesavarankus, greit nesugalvos, kas veikti, be darbo silpnės jo rankos, silpnės protas ir tuo pat nusilpnės neprižiūrimas jo ūkis. Toks ūkininkas taps nelaimingas. Šitas dar svarbiau su kariu. Nesavarankus ūkininkas praras savo ūkį ir nustos duonos; karys, būdamas nesavarankus, gali pražudyti ne tik save, bet ir būrius žmonių.

Todėl labai svarbu auklėti savarankius žmones. Pirmą pradžią tam auklėjimui, iš dalies, suteikia mokykla. Bet žmogus, išėjęs iš mokyklos, lyg laisvę atgavęs, daug ką pamiršta. Užaugęs menkoj šeimoj daug ko nustoja. Sukanka tokiam jaunuoliui 21 m. amžiaus. Jį šaukia garbingon tarnybom — kariuomenėn. Ten jį moko ginti savo brolius — tėvų žemę nuo įvairių priešų. Moko drausmės, mandagumo, statutų ir t. t. Bet tuo tarpu vieną dalyką užmiršta, tai savarankumo auklėjimą.

Kariuomenėje drausmė, tinkamai pavartota, ar vartojama, tuos jaunuolius pataiso — sužmonina.

Bet, kartais žemuųjų viršininkų (grandinių, skyrininkų, būrininkų) griežtumas ir drausmė netinkamai vartojami, užstoja jiems kelią į savarankų gyvenimą. Čia jaunuolis, nors ir būdamas savarankus, aktyvus, kartais tampa pasyviu. Jau tokį žmogų laukia liūdna ateitis.

Kad žmogus nenustotų savo reikšmės, to savarankumo kariuomenėje, viršininkai turi auklėti jaunuolius aktyviais savarankiais kariais. Reikia daugiau savarankaus galvojimo duoti kiekvienam kariui per taktikos uždavinius; tarnyboje, o ypač atliekamu laiku.

Kad savarankumo kariams trūksta, dar matyti ir iš to. Atsargos karį kalbinu stoti į šaulių sąjungą. Daugumas tokių vyrų pasako, kad jis daug gero nepadarysiąs. Nesugebąs. Be to, būrys silpnai veikia ir t. t. ir t. t.

Jeigu kariai bus išauklėti savarankiais, pasitiki savimi ir drąsūs, tai jie, išėję į atsargą, pirmieji stos į šaulių eiles, pirmieji organizuos tos kilnios organizacijos būrius. Tuomet šaulių būriai bus narsūs, savarankūs ir kiekvieną valandą pasiryžę žengti į Gedimino pilį, į sostinę Vilnių.

Taigi, auklėkime savo karius taip, kad jie būtų savarankūs.

St. Smailys.

Tik tas gerai pasinaudos kulkosvaidžiu per karą, kurs taikos metu smulkiai išmoks jo veikimą ir sudėtį. Foto Andrikonio.

vendamas atsiminimais, nepašykštėk jų ir laukiantiems. Jaunasis broliukas bus už tai labai dėkingas, nes ir jo laukia eilė. O toliau...

Slinks gražios pavasario dienos. Pašauks laukas į darbą. Čia imkis naujo darbo visa galia. Pavaduok seną tėvą, jauną brolių, nepasirodyk jiems tingus. Mokamai pradėk tvarkyti ūkį, juk neveltui agronomai pulko salėj paskaitas laikė, įvairias žinias teikdami mokė. Vakarais netingėk papasakoti namiškiams, koks gyvenimas kariuomenėj. Teisybę pasakodamas, negądinsi jaunųjų brolių sunkia tarnyba, nes, sugrįžus namo, ir pačiam aišku, kad tarnauti kariuomenėj, būti Tėvynės gynėju, nesunku. Tik tam sunku, kas nemylti savo krašto, savo tėviškės, nė tėvų; kam būtų vis tiek, kas valdo mus: ar rusas, ar lenkas, ar dar kas nors. O kam brangi tėvynė Lietuva, ta žemė, kuri ji maitino, tie žmonės, kurie šiame krašte gyveno, tas niekuomet nedejuos pašauktas kariuomenėn, bet linksmas eis, nes supras, kokias pareigas jam uždeda Tėvynė: šias mintis, būdami atsargoje, galit priminti visiems, aiškinti, pasakoti, kur tik susirenka būrelis jaunikių, laukiančių savo eilės naujokų. Jauni vyrai ne iš įpročio šaukiami kariuomenėn, ne dėl kieno nors užgaidų, bet savo krašto apsaugai to reikalaujant.

Gyvenant namie nieks už mažus prasižengimus nebaus, neskirs be eilės į darbus, tačiau neužmiršk,

kad ir visuomeniniame gyvenime drausmė ir klusnumas reikalingi. Jei sugrįžęs iš kariuomenės kas nors blogai elgsis, pastebėję tai žmonės manys, kad kariuomenė šių blogumų išmokė. Argi jums, vyrai, būtų smagu girdėti visokių priekaištų, būnant atsargoj, kurie žemintų karių vardą? Juk ir paprastas pilietis, jei drausmingas, klusnus šaliai, naudingesnis, negu koks ištižęs perėjūnas, vėjavaikis.

Buvę kariuomenėj gerai suprانتat drausmės ir klusnumo reikalingumą. Be šių dalykų negali apseiti ir civilis gyvenimas. Pavyzdžiui galime paimti vokiečius ir pamatysime, ką gali drausmė. Kodėl vokiečiai priešų apsupti taip ilgai tesėjo; savo geležine jėga

daug baimės sąjungininkams įvarė. Juk ant jų užgriuvo beveik visas pasaulis, o jie laikėsi. Dabar nors prislėgti, mokesčiais apkrauti, nuginkluoti, tačiau ir su tokiais sunku nugalėtojams apsidirbti. Vokietis yra drausmingas; koks nors įsakymas, jam šventa! Drausmingumas iššaukia pas jį klusnumą ir atkaklų atsparumą, o kada iš tokių žmonių susidaro tauta — nėra pasaulyje jėgos, kuri istengtų tokią tautą pribaugti. Ir priešingas pavyzdys jums — rusai. Be mano pasakų, palyginę rusus su vokiečiais, patys, reikia manyt, išvadą padarysit.

Jei ir mūsų tauta bus tokia drausminga, panaši į vokiečius, niekai mums tada ir priešas! Tebūna jis skaičiumi ir didesnis, apginklavimu tvirtesnis, bet kada mūsų visa tauta *dabar* ir kilus pavojui *galvos taip, kaip vienas*, kaip tas mūsų vadas, kurs ves kovon, ech niekai tada priešo legijonai! Nes sutiks kiekviename lietuvyje pasiryžimą: geriau garbingai kovos lauke mirti, negu būti priešo belaisviu ir vergu!

Laimėjimą atneša tautoms tik vienybė ir pasiryžimas, o šie dalykai be drausmės ir klusnumo neįmanomi.

Tad būkite drausmingi piliečiai, toki pat tėvai! Taip gyvendami išauklėsite kartą, o ši antrą ir tada mūsų Tėvynė nors mažą savo plotu, bet apgyvendinta drausmingais piliečiais - kariais, baisi bus priešui; nedrįs jis mūsų užgauliot ir skriaust daugiau!

Ltn. Jodauga.

Kareivių suktinis šventadienio vakarą. Foto Andrikonio.

Atsargos kariai, stokit į šaulių eiles!

Mūsų valstybė nedidelė. Ir kiekvienas tuoj, be abejo, pasakys, kad ir jos jėgos menkos. Bet čia šis pasakymas ne visuomet atitiks tiesą. Mažas kupstas didelį vežimą verčia, — sako patarlė, tai ir čia gali tas pats įvykti.

Kalbėdami apie jėgą, nežiūrėkim mes į valstybės dydį, bet pažiūrėkim į krašto kultūrą ir karišką jo sutvarkymą. Tik tuomet galėsime spręsti ir apie jos jėgą.

Taigi, jeigu dabar mums, lietuviams, gyvenantiems nedidelėj valstybėj tarp kitų didžiulių valstybių ir dargi turint su kai kuriomis įtemptus politinius santykius, reikia turėti ir savo kraštą reikiamai ekonomiškai ir politiškai sutvarkytą.

Apie krašto ekonominių sutvarkymą šiam rašinėly netenka kalbėti. Čia tik noriu paliesti kai kuriuos politinio valstybės sutvarkymo svarbesnius reikalus.

Istorijoj mes mokomės apie įvairias, senovėje gyvenusias, tautas, ir vis tik prieiname išvados, kad vienos ar kitos tautos iškilimas ar žlugimas visuomet pasireiškėdavo jėga. Jėga viešpatavo visose iki

šiandie išlikusiose valstybėse, o kur nebuvo tos jėgos — valstybė žlugo, baigė savo gyvenimą pasiduodama stipresnei už save.

Šiandien daug balsų pasaulyje buvo girdėti, trokštančių amžino tautų solidarumo — amžinos taikos, bet pasirodo, kad šis klausimas yra ypatingai sunkus ir greičiausiai negalimas.

Taigi, šiandien nepavyko dar įgyvendinti taikos obalsio ir todėl lieka reikalas kiekvienai valstybei pasidairyti aplinkui, kuriuo būdu būtų galima savo gyvenimą išlaikyti. Pagaliau belieka tik vienintelis būdas — karo jėga.

Ne bereikalo todėl šiandien valstybės su dešine ranka rašosi taikos paktą, su kaire griebiasi už ginklo: o ką gali žinoti — taikos paktas, kaip ir viskas šiame pasauly, nėra ir negali būti amžinas. Reikia ginkluotis, reikia stiprinti karines pajėgas.

Jauni mūsų vyrai eina kariuomenės prievolę atlikti, bet ar seni ją atlikę grįžta? Ne, jie dar jaunesni grįžta, daugiau gyvumo, energijos, drąsos turi. O ką veikia parėjęs jaunas vyras — karei-

vis karinę prievolę atlikęs? Ogi sako: „Dėkui Dievui jau atlikau tą vargelį, dabar sau laisvai pagyvensiu, pasilsėsiu. Dabar nieks jau neprikaišios: „Nesvarbu kariuomenėj!...“ Kimba tuoj vyras — atsargos karys — už arklą, griebia dalgį ir kinkuoja susikuprinęs. Vakare nuvargęs dribt į lovą — ir nieks nerūpi jau daugiau. Sunkiai dirbt, valgyt ir miegot, — štai jo obalsis.

Metus atsargoj pabuvęs, jau nepanašus į buvusį kareivį: sukumpęs, suvargęs, sunykęs...

Kodėl taip?

Štai kodėl: kad nesirūpina daugiau niekuo kaip dirbt, valgyt, miegot, kad nemėgsta jaunystės linksmumo, kad neskaityto knygų, kad nesideda prie jokių tautiškų organizacijų, kur galėtų būti kareivis, kaip kariuomenėj.

Ne vyre, atsargos kareivi, nepridera tau taip žioplai, sekant obalsį: „dirbt, valgyt, miegot“, augint kuprą ir „rungu“ būti. Tu privalai iš kariuomenės parėjęs būt apšvietesnis žmogus, privalai savo judrumu, gyvumu kelt jaunime jaunystės, grožio jausmą, būti

„Markatna“ linija.

Na gi čia kas pasidarė?
Širmis vagą varė, arė,
Kažko piestu atsistojo,
Užsispyrė ir sustojo!

— Nū, širmeli, nū, žirgeli,
Išpuresime barelį —
Prisisėsime avižų, kad žiūrėti
būt gražu!

Širmis prunkščia, stojas piestu.
— Stoj, pšeklenty, a ni z miesta!...
Rėkia, moscie panie, lenkas,
Į Lietuvą atsitrangęs.

Atsarginis Jonas Mirta
Čia su lenku susikirto.
Smarkiai lenką jis iškeikė,
O tam, panie — všysko baiki!

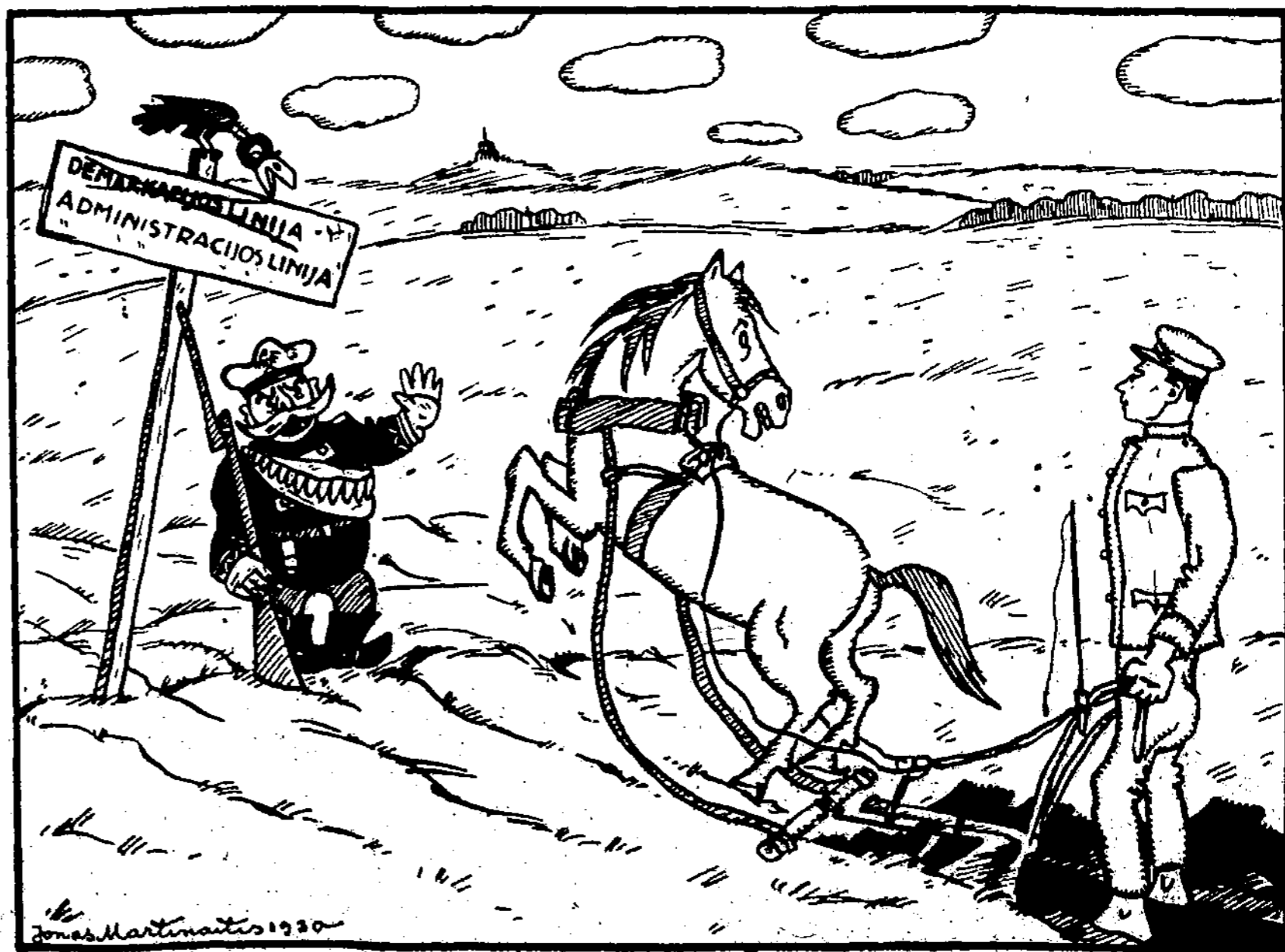
Sukapojęs tavo ūkį,
Jis sau klykia, kaip padūkęs,
Kam dirvonus tu ari...
Trauk jį biesai keturi!...

Dėl storpilvio lenkų pono
Tavo laukas tik dirvonai...
Dėl žemelės, dėl savos
Neapseisim be kovos!

Jono Mirtos kraujas verda.
Peranksti jis metė kardą.

Ir į atsargą išvyko...
Štai priešai tave vėl tyko,
Reiks vėl eiti savanoriais.
E, tu, lenke, tu nedoras:

Reikia tau antrų širvintų,
Kad per amžius atsimintum!
Atsarginis Jonas

pats jaunuoliu, pamėgt knygų skaitymą, pamokyt, išmikliant savo draugus „molio motiejus“, dėtis prie tautiškių organizacijų, kurių vienintelė tau atitinkanti kariška yra Lietuvos šaulių sąjunga. Jon, vyre, atsargos kary, privalai, tėvynės meilės jausmų žadinamas, išstojęs iš kariuomenės, stoti. Šaulių sąjunga yra vienintelė organizacija, kur galėsi sveikai fiziškai lavintis, gausi skaityt naudingų knygų, nebūsi pat surūgęs, bet laisvas, miklus vyras, nes šaulių sąjunga jokių apsunkinančių pareigų ant savo narių nededa. Šaulių sąjungon įstoję atsargos kariai bus tikri reikalaujami sąjungai vyrai, jau moką visą karišką mankštą ir žiną kariuomenės drausmę. Tik šitokiu būdu įmanomas šiandien valstybės išsilaikymas,

kai kiekvienas vyras mokės ginklą valdyt. Tik iš tokių vyrų sudaryta Lietuvos šaulių sąjunga bus antra kariuomenė, o mes, turėdami dvi kariuomenes, parodysim savo kaimynams, kad ne valstybės dy-

dyje jėga, bet sumanume, drąsoj, pasiryžime!

Ir iš tiesų pamatysim, kad labai dažnai „mažas kupstas didelį vežimą verčia“.

Jonas Velička.

Tauragės rajono šaulių manevrai: sanitarinis darbas.

Atsarginiams ugniagesiams.

„Dievui garbė — artimui pagalba“
„Tėvynės naudai — žmonių gerybei“
Ugniagesių obalsiai.

Štai ir pasibaigė jūsų tarnyba kariuomenėj. Sugrįžę į gimtuosius sodžius ir miestelius, nepamirškite nuolat gresiančio jiems gaisro pavojaus. Atsiminkite, kad kasmet Lietuvoj ugnis sunaikina už 10—12 milijonų litų kruvinu žmonių prakaitu sukrauto turto.

Atsiminkite mūsų atsisveikinimo žodžius ir patarimus. Eikite į civilės ugniagesių komandas, stiprinkite jų eiles. Turite liudymus apie tarnybą kariuomenės ugniagesių eilėse, prie jo pridėtas prašymas. Būtinai sunaudokite šį prašymą, įrašykite į jį reikalingus žodžius, paduokite savo miestelio ugniagesių komandos viršininkui.

Dar arti 200 valsčių laukte laukia ugniagesių komandų steigėjų. Neturi jų visai. Būkite ugniagesių komandų steigėjais. Dom. Siemaškos „Gaisrų gesinimo taktikoje“, kurią gauna daugelis paleidžiamų į atsargą ugniagesių kareivių, pasakyta, kaip sukurti tokią komandą, kaip ją mokyti. Atsargos kariai, šauliai ir visi kiti piliečiai prisidės, padės jums darbe. Jei reikia patarimų, rašykite kariuom. ugniagesių inspektoriui (Kaunas, Gedimino g. 15).

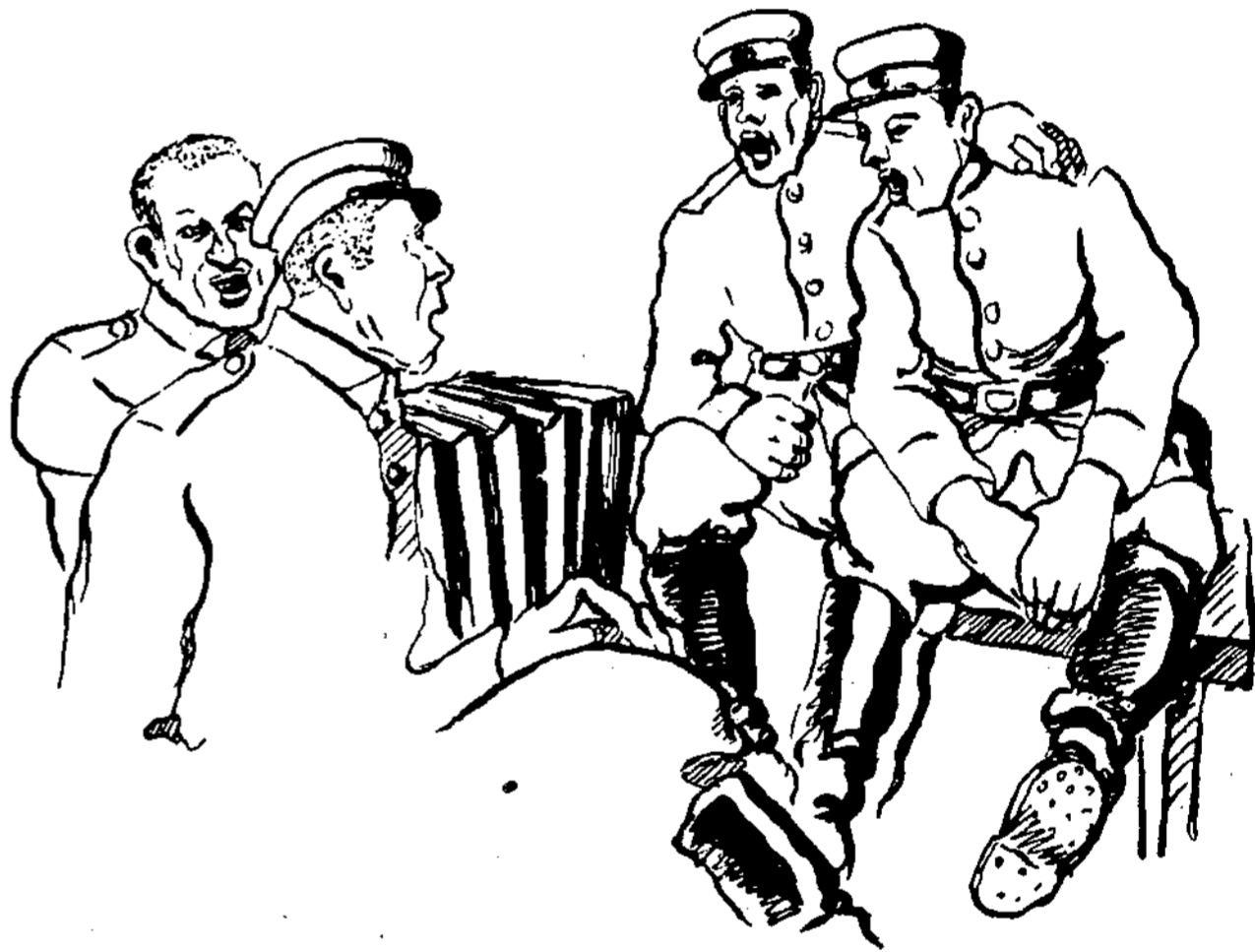
Rašykite savo buvusiems viršininkams ir į „Kari“ apie jūsų darbuotę civilių ugniagesių eilėse, apie naujų komandų steigimą.

Savo jaunesniems draugams ir broliams, kurie dar bus pašaukti į kariuomenę, patarkite: atvykus į dalį, prašytis į karo ugniagesių komandas.

Linkime jums laimės, ištvermės ir pasisekimo naudingame visai valstybei ir jos piliečiams darbe.

Kariuomenės ugniagesių inspektorius, brandmajorai ir komandų viršininkai.

Važiuojam.

Štai jau metų pusantrų.
Kaip tarnaujam mes kartu.
Ak, kaip linksma, kaip ramu,
Kaip dainuoti čia smagu!

Dar ne šiandien, bet rytoj
Išvažiuojam mes namo.
Reiks palikti kareivinę,
Šautuvą ir kuprinę.

Tad griėšk polką, paskutinę,
Ar lietuvišką suktinį!
Pasišokim nors linksmi,
Kol dar esam čia draugai.

A. J.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

„Kario“ 14 nr. 274 psl. „Eltos“ dešimtmečio proga“ rašiny pirmo stulpelio (iš kairės) 1—3 eilutėse iš apačios vietoj „radio telegrafistas p. Sadauskas, kuris per minutę priima ligi 100 raidžių“, turi būti „radio telegrafistas p. Sadauskas, kuris per minutę priima ligi 190 raidžių“.

Pradžios mokykla ir jaunieji šauliai.

Tą tiesą visi žino, kad tautos ateitis — jaunuomenė. Visos tautos tai žino ir stengiasi savo jaunuomenę taip auklėti, kad išaugtų geri tėvynės sūnūs ir sąmoningi piliečiai. Kokie gi svarbiausi auklėjimo veiksniai? Jie yra — šeima, mokykla, aplinkuma ir organizacijos bei draugijos. Pirmoji vieta čia tenka šeimai, bet mūsų šeimoje vaikas labai maža auklėjimo tegauna. Visa našta tenka pirmiausia pradžios mokyklai. Mokykloje vaikas turi gauti mokslo žinių ir auklėjimą. Šiais laikais iš mokyklos labai daug tikimasi, manoma, kad mokykla auklėjimo srityje yra visagalė. Bet kartais ji negali duoti to, ko iš jos tikimiesi.

Mūsų pradžios mokyklose gerokai šlubuoja patriotinis auklėjimas. Čia pasitenkinama tik tuo, ką vaikas gauna krašto mokslo vadovėliuose. Tai per daug maža. Jeigu mokykla negali to duoti, tai tegul mums į pagalbą ateina karinio pobūdžio patriotinės vaikų organizacijos. Tokių organizacijų reikšmę puikiai supranta kitos tautos. Koks gi tų organizacijų tikslas? Vienas ir aiškus — išauginti gerus piliečius ir visuomet pasiruošusius su ginklu ap-

ginti tėvynę. Tiesa, tų organizacijų mažiems nariams neduodama ginklų į rankas, bet tai dar nereikia, kad kariškai neruošiami. Galima ir be ginklo kariškai auklėti.

Čekai savo sakalus dar visiškai mažus pradeda mankštinti ir kariškai mokyti. Šveicariečiai 7—8 metų savo piliečius pradeda mokyti šaudymo. Italai turi net keturių laipsnių patriotines vaikų organizacijas. Mažos italų mergaitės suorganizuotos į „Piccole Italiane“ ir „Giovani Italiane“; berniukai patys mažieji suorganizuoti į tautinio karžygio „Balillos“ organizacija, paaugesni į „Avangardistus“. Anglai turi skautus. Vokiečiai tą pačią skautų sistemą šiek tiek perdirbę, pritaikė savo tautos charakteriui. Rusai skautus išnaudojo savo tikslams, padarydami iš jų „raudonuosius pionierius“. Mūsų priešai lenkai taip pat savo mažiesiems vasaros metu organizuoja vaikų stovyklas. Ką gi vaikai mokomi šiose organizacijose? Jiems skiepijama patriotizmas ir ruošama kariškai. Čia išvardintos organizacijos yra grynai kariško pobūdžio.

Nors trumpai pažvelgęs į kitų tautų vaikų organizavimą, pažiūrėkime, ar mes turim bent vieną panašią vaikų organizaciją? Galima drąsiai sakyti, kad ne. Pas mus pradžios mokyklose yra dvi

vaikų organizacijos, būtent: „Angelo Sargo“ vaikų organizacija ir „Jaunųjų skautų“, vadinamų „vilkiuku“ ir „paukštyčių“, bet jos nei viena, nei antra mūsų pradžios mokyklai netinka. Pirmoji todėl, kad veikia labai siauruose rėmuose ir be to visiškai nepritaikinta vaiko prigimčiai ir psichologijai. Antroji, būtent: „Jaunieji skautai“ būtų labai gera, bet mūsų liaudžiai yra labai svetima, todėl ji pas mus niekur neprigyja. Skautų sistema praktiškų anglų sugalvota visiškai atitinka vaiko prigimčiai. Aš pats būdamas skautininkas, patyriau jos auklėjamąją reikšmę; bet nieko nepadarysi, ji mums tolima. Kas tinka anglo būdai, tas gali netikti lietuviui.

Populiariausias dabar liaudyje vardas — šaulys. Jį žino kiekviename Lietuvos kampelyje. Todėl aš ir pasirinkau tai perdirbtai sistemai „Jaunųjų šaulių“ vardą. Šaulių Sąjungos vadovybei sutikus, praėjusių metų pabaigoje savo mokykloje suorganizavau pirmą Lietuvoje „Jaunųjų šaulių“ Gedimino būrį.

Jaunieji šauliai geriausia organizuoti prie tų pradžios mokyklų, kur yra mokytojas šaulys. Pradėti organizuoti šitaip. Pirmiausia su Šaulių Sąjunga supažindinti sudaryti sąlygas, kad vaikai patys panorėtų stoti į tą organizaciją.

Vaikai, pareiškę norą, užsirašo pas mokytoją. Susidarius tam tikram skaičiui norinčių vaikų (o jie visi be galo nori), šaukiamas steigiamas susirinkimas. Ten išrenkama visa būrio vadovybė ir garbės teismas. Mokytojas pasilieka būrio globėjas. Būrys susiskirsto į grandis. Grandis gauna paukščio ar gyvulio vardą. Grandžiai vadovauja grandininkai. Būrio globėjas, vadas ir visi grandininkai sudaro būrio štabą. Jis vadovauja būrio veikimą.

Visų vra pastebėta, kad vaikus labai vilioja uniforma. „Jauniesiems šauliams“ Šaulių Sąjungos vadovybė nustatys vaikišką uniformą. Dabar sunkoka, kad nėra „Jauniesiems šauliams“ istatų ir programos, todėl reikia vadovautis „Jaunųjų skautų“ istatais, bet greit viskas bus. P. Daukas.

Paystrio jaunųjų šaulių „Gedimin“ o būrys. (Vidury sėdi būrio globėjas mokytojas P. Daukas).

Bičiuliškas jausmas kautynėse.

(Viršilos Gendručio pasakojimas).

Viršila Gendrutis šįvakar ypatingai nusiteikęs atėjo į kareivines. Po kartą dirstelėjo į eilinius Simokaitį ir Plauską, ir į Burbaitį ir Girstelį.

Visa kuopa gerai žinojo, kąd savo tarpe Simokaitis su Plauska buvo didžiausi kuopoj bičiuliai, o Burbaitis su Girsteliu priešingai — labiausiai savęs neapsikentė.

Eil. Kaliauga, kumštelėjęs greta sėdinčiam eil. Briedžiui į pašonę, patylomis sako: „Na, ką nors panašaus mūs viršila pasakys“. Ir primerkęs akį parodė į minimus 4 eilinius.

Ir iš tikrųjų. Šįvakar virš. Gendručio kalba palietė kareivių bičiuliškumą tarp savęs ir viršininkų.

— Vyrai, — prabilo viršila, — man malonu matyti, kad mūsų kuopoj daug yra vyrų, kurie moka tarp savęs bičiuliškai sugyventi, bet labai nemalonu matyt tokius, kurie savo draugą, kad galėtų, tai vandeny šaukšto prigirdytų. Pirmieji mūs kariai ne taip gyvendavo. Jie vienas už kitą arba už savo viršininką net būdavo pasiruošę žūti. Ir žūdavo. Kokį jie parodydavo bičiuliškumą, arba kaip kiti sako, draugiškumą, papasakosiu jums iš mūs nepriklausomybės kovų. Kautynėse tai geriausiai gali patirti.

1919 m. balandžio 8 d. mūsų savanorių menka saujelė atlaikė tris smarkius bolševikų puolimus. Keletas mūsų buvo sunkiai sužeista. Bolševikai buvo beveik mus apsupę, perkirtę mūsų frontą ir mūsų negausingoms dviems kuopoms užėję į šoną. Liko tik vienas kelias mums pasitraukti. Ryšių jokių nebeturėjome ir apie padėtį nieko nebežinojome. Nežinojome net kur reiktų pasiųsti sužeistuosius ir nesulaukiame vežimų juos paimti. Kol galės juos kur nors pasiųsti, laikinai jie pasiliko kautynių lauke. Naktis buvo šalta. Savanoriai buvo silpnai apsirengę. Drebejo sušalę sveikieji, o ką jau bekalbėti apie sužeistuosius. Vienas jų buvo sužeistas per abi kojas. Buvo apsilkęs tik trumpa sodietiška vatinėle. Ja jį užklojus dengė tik jo liemenį, o sužeistos kojos buvo neužklotos. Sužeistasis pradėjo dejuoti, kad šalta žaizdoms.

Kas daryti? Visi menkai apsirengę ir neturi kuo padėti savo draugui. Tuomet vienas kareivių, turėjęs rusišką milinę, nusivilko ir ja pridengė sužeistoto kojas. Pats šaltą naktį apkasuose pasiliko vasariškam apdare, lyg gandrais dantis kalendamas ir drebedamas. Peršalė ir sunkiai susirgo.

Arba 1919 m. rugpiūčio 8 d. kautynėse su bolševikais du mūsų kareiviai buvo sunkiai sužeisti ir vienas lengvai. Bolševikų didesnėms jėgoms smarkiai spaudžiant mūsų žvalgus, jie turėjo trauktis. Lieka du sunkiai sužeisti. Eil. Vizgaitis, pats būdamas sužeistas į koją, pasiryžo neatiduoti priešui sunkiai sužeistų savo draugų. Vieniems šaudant, jis ant savo pečių išnešė iš šaudymo į uztvorą abu sužeistuosius. Du kartu, nešant sužeistuosius draugus, jį puolė arti gulintieji priešai. Bet šis, gindamas save ir sužeistuosius, abu kartu atrėmė prieš bandymus pulti. Tik kai išnešė sužeistuosius, mūs žvalgų būrelis pasitraukė.

Kitais metais (1920 m.) rugsėjo 22 d., lenkam smarkiai spaudžiant mūsų šarvuotus, lietuvių šarvuotas automobilis pridengė mūsų dalių pasitraukimą nuo Gybų. Smarkiai besitraukiant, vienas mūsų 8 pėst. pulko sužeistas kareivis buvo paliktas paliai plentą gulėti. Užpakaly atsitraukiančiųjų važiuojantis šarvuotis pastebėjo, kad guli sužeistas kareivis. Šarvuotio igulos kareivis, eil. Kneižys, nors lenkai smarkiai apšaudė šarvuotį, bet nepaisydamas savo gyvybei pavojaus ir nepakenkdamas šarvuotio veikimui, prasidarė dureles ir sakydamas: „tas ne kareivis, kuris palieka priešui savo sužeistą draugą“, ikėlė sužeistąjį į šarvuotį.

Mūs pirmieji kareiviai ne tik sužeistus draugus gelbėdavo, bet ir nukautuosius nepalikdavo priešui. Pavyzdžiui, 1919 m. rugpiūčio 30 d. kautynėse su bolševikais ties Gryva buvo užmuštų ir lietuvių. Mūsų siškiams teko trauktis. Tuomet eilinis Eidukevičius, matydamas, kad lieka priešui nukautas jo kuopos draugas, pasiėmė jį ant pečių ir nors priešui smarkiai apšaudant, išnešė nukautąjį iš priešų nagų.

Yra ir dar kilnesnių pavyzdžių iš mūs pirmųjų karių pasiaukojimo savo draugus ir viršininkus gelbėjant. Juos gelbėdami net patys žūdavo.

Tą pačią dieną ir tose pačiose kautynėse buvo

Londono gimnazistai per kariško parengimo pamoką.

sunkiai sužeistas 5 pėst. pulko viršila And. Gudaitis. Smarkiai bolševikams šaudant, eil. Pauliukevičius griebė viršilą nešti, kad nepatektų priešams. Benešant viršilą, Pauliukevičius buvo nukautas.

Negražu yra palikti savo draugą nelaimėj. Mūs pirmieji kariai savo draugų nepalikdavo ir pasiryždavo gelbėti. Vieną tokių atsitikimų žinau iš 1920 m. lapkričio 26 d. Vienas mūsų patrulis iš 2 kareivių užėjo į Marciniškių dvarą. Ten buvo lenkų būrys. Vieną patrulį, lenkai pamatę, apsupo ir paėmė. Kitas, eil. Jarošukas, pasislėpė už trobos kampo. Du lenkai veda mūsų kareivį trobon. Lenkų poručikas apie kažką klausinėja mūsų kareivio. Šis tyli. Poručikas kerta ranka mūsų kareiviui į veidą. Eil. Jarošukas, išbėgęs iš už kampo, smeigia durtuvu lenkų poručiko krūtinėn. Šis griūna, o abu mūsų kareiviai laisvi ir smarkiai lenkų apšaudomi pabėgo.

Kautynių metu karių tarpe yra plačiai žinomas posakis: „Visi už vieną ir vienas už visus“. Šis posakis mūs karių buvo uoliai vykdomas.

1920 m. lapkričio 17 d. lenkams puolant Motiejūnų kaimą, mūsų kuopa turėjo pasitraukti. Lenkai pradėjo mus apsupti. Ne visi spėjo laiku pasitraukti iš lenkų apsupimo. Eil. Povilas Jamantas mato, kad lenkai apsupę paims nelaisvėn apie 30 mūsų karei-

vių. Jis pats vienas su kulkosvaidžiu, pasirinkęs tinkamą vietą ir lenkų puolamas, šaudė iki paskutinio šovinio, kol 30 saviškių laimingai išėjo iš apsupimo. Tuo jis išgelbėjo juos iš priešo.

Kiek žinau tokių atsitikimų, kad kareiviai, nepaisydami priešo šūvių ir mirties, išnešdavo iš kautynių savo sužeistus vadus. Kartais benešant patys būdavo sužeisti arba nukauti. Vienas tokių, 1920 m. liepos 15 d. kautynėse su lenkais, benešdamas savo sužeistą kuopos vadą, taip pat liko sužeistas ir dabar yra invalidas.

Vyrai! Ši mėnesį, žinoma, paleidžiant senus kareivius atsargon, būsite nuvesti į Karo Muziejų. Ir ten, kai vakare prie paminklo žuvusiems sustosite vėliavų nuleidimo metu ir išgirsite maldą už žuvusius, nusiėmę kepures prisiminkite, kad tai yra pagerbiami tie mūsų pirmieji draugai, kurie ne žodžiais, bet darbais įrodė, kad jie mokėjo mylėti savo tėvynę ir savo kovos draugus. Jie buvo ne tik geri tėvynės gynėjai, bet ir ištikimi savo viršininkams ir draugams, su kuriais juos jungė bendra kova.

Šiuos žodžius viršila karštai ištaręs pakilo ir nuėjo, o kareiviai dar valandėlę sėdėjo nejudėdami, lyg užburti.

Btks.

Grandinis Zl.

Ilgai minėsiu.

O balti mūrai mūsų kareivinės,
Ilgai minėsiu čia praleistas dienas.
Ir dainos skambios, sutartinės
Jūs džiuginot ir žadinot mus vienos...

Pas'taikė žiema — šaltis gėlė nosi.
Sėdėk viduj ir kalk statutus,
Išbėgai, sušalai — žiūrėk ir kosi...
Tu sumanyk šalčius tokius nebūtus.

Ir taip nuobodžiai slinko žiema.
Pavasario visi ištroškę laukėm.
Išbėgę kokią valandą į kiemą,
Dirbdami prakaitą nuo kaktos braukėm.

Kad dirbt, tai dirbt — tinginiams čia nėra vietos,
Jiems šautuvas sunku pakelt ir šalčio lyg baisoka,
Ir miego maža — čiuzinys toks kietas.
Taip turnikas aukštai, per ožį neperšoka.

Bet diena po dienos iš lepšių vyrai daros,
Krūtinė išpūsta, drąsiai galva pakelta,
Kai eidami suduodam koja, dreba dvaras
Ir žemė sniego antklode apdengta.

Vadai paaikšint mums netingi
Būtų ir nebūtų, visokių ten dalykų.
Pripaišo lentoje kokių tik vingių,
Klausai, galvoji ir lauki bent Velykų.

Štai parvažiavęs kaime pasigirsiu,
Kad žemė apvali ir šautuvo devynios dalys.
Barbutės meilę tuoj patirsiu, —
Pašoksiu: bus juk vakaruškos, o gal balius.

Taip, rodos, nesenai, o jau praėjo
Dienelės tos, kai mokomoj kuopoj buvau,
Bet mintys mano skrenda ten greičiau už vėją.
Ir šitos eilės skirtos, mokomoji, Tau...

Kariuomenėj nesvarbu.

„Kariuomenėj nesvarbu...“

Taip nuolat sako vertųjų ir nevertųjų lūpos.

Gavo valandų, patekų daboklėn, ar šiaip koki
nemalonumą padarė — nesvarbu. Po miestą vaikščioja su įtariamo elgesio mergele, dalyvauja menkos rūšies draugijoje („kompanijoje“) — nesvarbu. Nesvarbu, viskas nesvarbu kariuomenėj. „Man vis tiek pat, man vis tiek pat“, anot tos kietnugario dainos. Kad ir kalnai ant jo griūtų, kad ir šimtai perkūnų pakaušį skaldytų — „Man vis tiek pat, man vis tiek pat...“

Šiandieną Aleksas gavo burkos. Jis stovėjo ramiai prieš būrininką ir aš mačiau, kaip jo kinkos virpėjo. Bet vos tik būrininkas išnyko, Aleksas nusikvatojo:

„E, kariuomenėj nesvarbu...“

„Nesvarbu, tai nesvarbu,“ retpėdiškai pradėjo Augustas: „Bet kai už tavo apsileidimą turi visa kuopa nukentėti, o už kitokius darbelius kareivių vardas nukentčia, gal taip pat „nesvarbu“. Žiūrėk, po nosim katiliukas kaba. Tik nesakyk „nesvarbu“ ir nešluostyk rankovė,“ juokdamasis užbaigė Augustas.

Mes skaniai juokėmės.

Aleksas tylėjo. Stenėdamas minkė sujauktą patalinę. O jo dvi didelės ausys raudonavo, kai putino uogos.

Nuėjęs į skaityklą įsikniaubiau į knygą. Joj, tarp kitko, buvo parašyta:

„Nesugedęs žmogus jaučia išvidinę baimę, savigarbą. Žmonių nustatytos papročių baimės neužtenka. Išlaukinė bausmė, kad ir būtina tvarkai palaikyti, betgi menkai tepavadoja iš vidaus einanti pareigų supratimą...“

Štai kur šuo pakastas, tariau. Ir balsu perskaičiau susirinkusiems prie laikraščių draugams.

Lionis Ška-kas.

Broliai Atstopai.

Skaitydamas „Kari“ randu jame gana daug atsiminimų apie žuvusius savanorius ir apie jų žygius, bet netenka rasti apie tuos tris karžygius, kurių apleisti kaulai ilsisi svetimam krašte. Pirmas žuvo tolimam Sibiro krašte už tai, kad drąsiai pasakė bolševikams, kad jis yra lietuvis ir nori tarnauti tik savo Tėvynai. Antras žuvo Ilūkšto miškuose, tarnaudamas Joniškėlio partizanų atskiroje mirties kuopoje (1919 m. rugpiūčio mėn. kautynėse su bolševikais) Trečias žuvo Labanorių miestelyje nuo amžino mūsų priešų lenko kulkos. Apie pirmąjį daug negaliu pasakyti, nes neteko drauge su juo būti, bet žinau, kad buvo tikras lietuvis ir mirdamas nuo budelio bolševiko rankos kartojo: „aš lietuvis, mirštu už Tave, Lietuva, būdamas tolimam krašte. Neišsižadu Tavo vardo, brangi mano Tėvyne Lietuva“. Apie antrąjį galiu drąsiai pasakyti, kad buvo tikras karžygys ir žuvo taip, kaip karžygiui tinka. Buvo tai 1919 m. rugpiūčio mėn., kada mūsų dalis buvo apsupta Ilūkšto miškuose. Kuopos vado kapitono Umbražo sumanymas ir mūsų 150 partizanų drąsa tada mus iš bolševikų nagų išvedė. Tačiau vyr. puskar. Antanas, būdamas lengvai sužeistas, nebegalėjo su mumis pasitraukti ir pasiliko su dviem savo būrio kareiviais apkasuose. Likęs apkasuose Antanas, pasiryžo kiek galėdamas sutrukdyti bolševikų veržimąsi ir nepasiduoti gyvas priešui tol, kol leis jo jėgos ir šovinių išteklius. Kuopos paliktas Antanas kartu su savo draugais drąsiai leidžia kulkas į puolančius bolševikus. Greitai Antanas pasiliko vienas, nes jo draugai, kurių vardų nebepamenu, buvo sunkiai sužeisti ir mirė apkasuose. Antanas iššaudė visus šovinius ne tik savo, bet ir nukautųjų draugų, ir jo jėgos visai nusilpnėjo. Bolševikai manė, kad jau visi nukauti, nes jau Antanas nebeturėjo šovinių. Smarkiai bolševikai puolė apkasus, kur Antanas gulėjo tarpe dviejų nukautųjų brolių partizanų. Bolševikai buvo jau arti 30 metrų nuo apkasų. Tada Antanas iš paskutinių savo įėgų metė vieną granatą į puolančius. Granatos trenksmas labai nugasdino bolševikus, nes nuo jos krito trys puolantieji. Antanas, matydamas, kad vis viena pateks į bolševikų rankas, pasiryžo pats save nusižudyti. Turėdamas dar vieną granatą, parengė ją kovon atsigulė patsai ant jos ir susprogdino. Bolševikai išgirde trenksmą apkasuose, drąsiai puolė ir rado Antano tik sudraskytą kūną. Įvirte bolševikai badė jo kūną ir kimšo iššautas tuteles jam į ūrkle. Kain liudija Ilūkštos valsčiaus gyventojas Skuinieks (jei nesupainiojau jo pavardės),

bolševikai buvo ypač įvirte ant Antano už tai, kad iš jo rankos žuvo du jų vadai ir aštuoni kareiviai. Išvairius bolševikus anapus Dauguvos, Antano ir jo 2 draugų lavonai buvo iškasti ir palaidoti Ilūkštos apylinkėje, Sventenės dvaro kapinėse. Aš jo kapą žinau, nes savo rankomis jo karstą įleidau į duobę. Broliai partizanai, joniškėliečiai, nepamirškime vyr. **pusk. Antano Atstopo** kapo!

Vyr. Adolfas taip pat buvo nemenkesnis karžygys už Antaną. Nuo 1919 m. iki 1920 metų kovo mėn. buvau su juo vienoje eilėje. Daug teko mudviem drauge būti kautynių laukė; daug teko kentėti šalčio, alkio; daug teko klausyti kulku žvimbimo, bet daug daugiau jų teko mūsų Tėvynės priešams. Adolfas buvo kantrus, klusnus ir sumanus karys. Iš pat pradžių buvo paskirtas mano būrio vadu ir sėkmingai jam vadovavo. Aš su juo persiskyrėu 1920 m. kovo mėn. Persiskyrėme todėl, kad jis buvo sužeistas ir išsiųstas į ligoninę gydytis.

Ilga laiką aš negalėjau Adolfa pamatyti. Tik 1920 m. spalio mėn. vėl susitikome kautynių lauke ties Polužių miesteliu, tarp Šakarvos ežerų. Adolfas buvo jau drausmės kuopos būrininku, bet kurio būrio — pasakyti negaliu, nes nepamenu. Kautynės buvo sunkios. Mūsų jėgos buvo mažos, o lenku gana didelės. Mes buvome priversti atsitraukti iki Saldučių stoties. Kautynių metu vėl persiskyrėme. Nurimus kautynėms, kitą dieną vėl susitikome žvalgyboje prie Labanorių ar Linkmenų miestelio. Mūsų uždavinys buvo vienas, todėl aš, būdamas jaunesniu, klausiau jo nurodymų ir bendromis jėgomis mūsų abu žvalgų būreliai slinko pirmyn minėtų miestelių link. Prisiartinus prie miestelio, aš su savo būreliu nuėjau kairėn, o Adolfas dešinėn. Dešinėje miestelio pusėje pasigirdo smarkus šaudymas. Adolfas jau buvo susidūres su lenkais. Jo būrelyje buvo šeši žmonės, lenkų gi buvo visas būrys. Adolfas buvo priverstas trauktis ir leisdamas paskutinį šūvį pats krito nuo amžino mūsų priešų lenko kulkos. Aš smarkiai atišaudydamas laimingai grįžau į dalį, o Adolfas paliko Linkmenų ar Labanorių miestelio paklonų, paplūdes kraujuose už Tėvynę. Taip mirdavo mūsų tautiečiai senovėje, taip miršta ir dabar už Tėvynę!

Julius. Antanas ir Adolfas Atstopai buvo tikri broliai. Jų tėvelis buvo miręs ir tik viena močiutė žilgalvėlė buvo likus. Mes galime suprasti kokį skausmą jos širdis turėjo turėjo iškentėti, patyrus apie savo sūnų mirtį. Neliūdėk, močiute! Visa tauta bus dėkinga tau per amžius už tokių karžygių išauklėjimą!

Viršila Brazinskas.

Pradžios mokyklų mokinių manevrai.

Balandžio mėn. 12 d. Slavantų ir Gudelių (Seinų apskr.) pr. mok. mokytojai, prieš skirstantis Velykų atostogoms, suruošė bendrą vaikų išvyką. Oras buvo labai gražus, vaikų ūpas — kuo geriausias. Pabėgiojus, pasilinksminus, buvo nutarta padaryti puolamieji manevrai miške — viena mokykla prieš kita. Sumanymą vaikai sutiko su dideliu džiaugsmu ir tuojau pradėjo „karo operacijas“. Grupėms vadovavo šauliai-mokytojai. Tačiau buvo stengiamasi, kad galėtų pasireikšti pačių vaikų iniciatyva. Kai kurie, didesnieji, gana daug parodė, ypač žvalgyboj.

Manevrai buvo gana įdomūs, gyvi.

Buvo žygiuojama ir visa atliekama at-sargiai, prisilaikant svarbiausių taisyklių. Operacijos tęsėsi apie 3 val.

Po manevrų buvo įsitarščiavusių vaikų diskusijos.

Antanas.

Moterų kariškas parengimas kai kuriose valstybėse.

Jau didžiojo karo metu moteris buvo įtraukta į veikimą kariuomenėje ir karo pramonėje. Neskaitant dešimčių ir šimtų tūkstančių gailastingųjų seserų ir sanitarių, kariuomenių štabuose ir įstaigose raštininkų ir telefonisčių vietose, darbavosi daug moterų: pavyzdžiui Prancūzijoje apie 90.000, o Anglijoje per 250.000 moterų.

Po karo daugelis valstybių atkreipė dėmesio į moterų karišką parengimą. Svarbesnėse valstybėse moterų kariškas parengimas pradėdamas jau mokyklų suoluose, skaučių organizacijose. Tokios organizacijos Anglijoje, Amerikos J. V. ir kitose valstybėse parengia kariškai šimtus tūkstančių mergaičių. Vėliau jos įtraukiamos į įvairių sporto bei šaulių organizacijų veikimą. Iš mūsų kaimyninių valstybių, moterų kariško parengimo organizacijos turi tiek narių: Lenkijos moterų kariško parengimo org-ja — 45.000 narių, Suomij — Lotta“ — 50.000, Estų „Kaitselit“ ir Latvių „Aizsargs“ org-ju moterų grupės — po keliolika dešimčių tūkstančių narių.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Kauno įgulos kareiviai aplankė karo muziejų.

Šio mėn. 9 — 11 d. visų Kauno įgulos kariuomenės dalių kareiviai, kurie netrukus bus leidžiami į atsargą, lankė karo muziejų. Kareiviai, vadovaujami karininkų, apžiūrėjo muziejaus eksponatus ir dalyvavo žuvusiųjų dėl Lietuvos nepriklausomybės pagerbimo bei vėliavos nuleidimo apeigose.

1 gusarų D. L. K. E. Jonušo Radvilos pulkas.

Paskaita. Balandžio 6 d. pulko karių klūbe prof. Daukantas (buves kr. ap. ministeris ats. gen. leit.) laikė įdomią paskaitą apie Braziliją.

Kalbėdamas apie Braziliją tarp kitko priminė, kad nuvykus darbininkui, dirbtuvėse sunku gauti darbo, ypač kalbos nemokant. Kalbos nemokančius visai išnaudoja. Duonos labai maža ir brangi. Tik turtingieji jos turi. Miltai daromi iš įvairių augalų, panašų į mūsų bulves. Iš tokių miltų kepa įvairiausius „blynus“, kurie pavaduoja duoną. Bulvės taip pat labai brangios. Vaisiai, vynuogės visai pigios.

Brazilijoje dar 1889 metais buvo verguvė. Nors labai užsigautų brazilietis, jei pasakytum, kad pas juos dar yra verguvės liekanų, bet iš tikrųjų taip ir yra. Darbininkas, dirbdamas fazendoje (ūkyje), turi visa, ko tik jam reikia, pirkti pas fazendos savininką, kurs už darbą neduoda pinigų, bet orderius, už kuriuos gali tik jo krautuvėje nusipirkti sau reikalingą daiktą.

Darbas, dirbant fazendose, dideliame karštyje, sunkus. Kad ir dirbant kavos laukuose, kuri ten auginama, žmogus turi kvėpuoti oru pilnu kavos dulkiu, o raudona žemė, kurioje daug geležies, kyla dulkės debesimis ir į prakaituotą kūną patenka. Suplyšta oda.

Jeigu mes Lietuvoj taip dirbtumėm, kaip Brazilijoj, tai pas mus būtų Amerika, o ne Brazilija — baigė kalbėtojas. Ats. gen. ltn. Daukantas nesenai yra buvęs Brazilijoj.

L. D - s.

Aviacija.

Paskaita. Balandžio mėn. 6 d. agronomas Prušinskis laikė aviacijos kariams paskaitą „Bitininkystės reikšmė“. Tai bene pirmoji tokio turinio paskaita aviacijoje. Gerb. prelegentas plačiai kalbėjo apie bičių naudingumą, parodė dirbtinų korių ir padovanojo kariams keletą egzempliorių laikraščio „Sodyba“.

Karo muziejūn balandžio mėn. 9 d. buvo nuvesti visi atšargon paleidžiami kareiviai.

Kroketas ir futbolas. Dar pernai metą prie 1-os oro eskadrilės kareivinių įrengta speciali krocketui aikštelė ir įsigyti įrankiai. Šiuo žaidimu kareiviai greit susidomėjo ir gausiai jį žaidžia. Atšilus pavasariui vėl pradėdama žaisti ne tik krocketu, bet mėginama ir futbolas. Neretai ir prie turnikų su lygiagretėm stovi kareivių būriai, rodo savo „meną“ ir džiaugiasi galėdami stiprinti savo raumenis.

—sk.—

Karo policijos mokykla.

Jaunų kareivių egzaminai ir priesaika. Balandžio mėn. 10 d. įvyko jaunų kareivių egzaminas. Kareivių dauguma atsakinėjo gana gerai.

Matyt, kad mūsų mokyklos vadų darbas nenuėjo veltui. Prieš pusę metų mes buvome naujokai nepanašus į tuos, kokiais dabar likome. Mūsų mokyklos tėvo kap. Čepausko dėka, mes pralenkėm savo darbų gal ne vieną paprastą mūsų kariuomenės pulkų kuopą. Per tą laiką sustiprėjome kūnu ir dvasia, ir daug ko išmokome. Geriau pažinome savo tėvynę ir kaip ją reikia branginti.

Z. Gerulaitis.

3 art. pulkas.

Valgykla. Pereitais metais pulke įsteigta liktiniams vedusiems puskarininkiams valgykla. Iki šiol valgykla, gerų šeiminių dėka, pavyzdinčiai tvarkosi. Valgykloje maitinasi pulko puskarininkiai ir civiliai tarnautojai, kariuomenės vaistų sandėlio puskarininkiai ir liktinių artilerijos puskarininkų kursų klausytojai (viso apie 40 žmonių). Valgyklos

šeimininką renka pulko puskarininkiai. Dabar šeiminkauja ūkio komandos vyr. pusk. Viktoras Mickus. Valgiams gaminti yra pasamdyta viena šeiminkė ir viena padėjėja. Maitinimasis, valgant per dieną tris kartus, mėnesiui apsieina apie 75 litus. Tokia kaina, palyginus su kitomis valgyklomis, yra visai nebrangi. Visi puskarininkiai tokia valgykla labai patenkinti.

Kirpykla. Balandžio mėn. įsteigta pulke kirpykla. Kirpyklos vedėju pakviestas prityręs specialistas — kirpėjas A. Baublys. Kirpykla taip pat duoda pulkui nemaža naudos. Pirmučiausia karininkams, puskarininkiams, kareiviams ir visiems kitiems pulko tarnautojams nereikia kirpimo bei skutimo reikalais eiti į miesto kirpyklas ir gaišinti brangų laiką, o antra — žymiai pigiau apsieina, būtent: karininkams kirpimas žirkleimis 75 ct., — mašin. — 50 ct., skutimas su odek. — 50 ct., be odek. — 40 ct. Puskarininkiams kirpimas žirkleimis — 60 ct., mašin. — 30 ct., skutimas su odek. — 35 ct., be odek. — 30 ct. Eiliniams skutimas su odek. — 25 ct., be odek. — 20 ct., kirpimas — 20 ct. Moterims specialus kirpimas — 1 lt.

Laisvai samdomi tarnautojai naudojami puskarininkių teisėmis.

J. Neregis.

KARIUOMENĖS UGNIAGESIAI

Kariuomenės ugniagesių komandų viršininkų kursai.

Šių kursų I laida buvo suruošta prie Vytauto Didžiojo karininkų kursų 1928 m. rugpiūčio 1—15 d. Baigė 19 karininkų, kurie vėliau sudarė savo dalyse ugniagesių komandas ir joms vadovavo. Laikui bėgant dalis k-dų v-kų perėjo į kitas dalis, kiti buvo komandiruoti į karo technikos kursus ir t.t. Atsirado reikalas paruošti daugiau karininkų ugniagesių komandoms. Be to buvo atsižvelgta ir į šaulių sąjungą, kuri pradėjo steigti savo šauliškas ugniagesių komandas tuose kaimuose ir miesteliuose, kur jų nebuvo.

Kovo 31 d. į Vytauto Didžiojo karininkų kursus susirinko II laidos kursų klausytojai. Jų buvo daugiau ne 33. Kursuose buvo dėstoma ugniagesių organizacija, taktika, technika (gurguolė ir įrankiai), priešgaisrinė profilaktika, priešdujinė apsauga, fizikos reiškiniai, ugniagesybos istorija, ugniagesių rikiuotė. 36 val. paskirta teorijai ir 36 val. — praktikos darbams. Lektoriais buvo pakviesti art. pulk. leit. Vyšniauskas, inž. pulk. leit. Birutavičius, mjr. Ružancovas, kap. Baltrimas, vyr. leit. Marcinkevičius, leitenantai Morkūnas, Kazilionis ir Baipšys. Iš civilių dėstė V. R. M. ugniagesių referentas D. Siemaška ir Kauno miesto brandmajoras P. Maksimovas. Klausytojams buvo parodytos visos Kauno civilės ugniagesių komandos, pademonstruota įvairių firmų siurblių ir chemiškų gesintuvų. Greitu laiku paleidžiami į atsargą kareiviai ugniagesiai turėjo progos įsitikinti, ką reiškia turėti savo valsčiuje nors vieną ugn. komandą, aprūpintą gerais įrankiais ir galingu siurbliu.

Kursų II laidą baigė kariuomenės dalių ir įstai-gų: adm. mjr. Ardickas, kpt. Ulpa, vyr. ltn. Gumbinas, Šimulynas, Meškauskas, Lapienis, Šcepavičius, Klimavičius, Milaševičius, Slavinskas, leitenantai — Ramanauskas, Kir-

SAVANORIAMS.

Gegužės 4 d. 13 val. „Gulbės“ salėj įvyks L. K. Savanorių Sąjungos Kauno skyriaus visuotinis suvažiavimas. Bus renkami atstovai į visuotinį visos sąjungos suvažiavimą, kuris įvyks gegužės 11 — 12 d. Kaune ir be to, nauja skyriaus valdyba, revizijos komisija ir garbės teismas.

Kauno skyriaus nariai kviečiami atvykti. Turi pasiimti nario liudymus ir nario mokesčio įmokėjimo kvitus už 1930 m., o už juos dar nesumokėjus, tai nors už 1929 m.

šinas, Normantas, Klimavičius, Juodis, Jaruševičius, Kvietinskis, Aleksiejūnas, Kaukas, Jonavičius, Svilas; šaulių sąjungos rinktinių vadai — kapitonai: Petruškevičius, Rauba, Lelešius, Kurpis, Mikėnas, Gončerauskas, Buragas, Navikevičius, vyr. leitenantai: Alksninis, Maželis, Mažylis ir Panevėžio brandmajoras ats. leit. Zavadskas. Baigę kursus klausytojai linksmi išsiskyrė, linkdami vienas kitam pasisekimo darbe.

Balandžio 12 d. šaulių sąjungos ramovėje karininkai šauliai suruošė pietus. Per pietus buvo pasakyta daug gražių kalbų. Ypač pažymėtina šaulių sąjungos viršininko kalba. Jis nurodė gyvą reikalą imti į šaulių rankas priešgaisrinę apsaugą provincijoje ir palinkėjo rinktinių vadams greičiau užbaigti pradėtus žygius šioje srityje. Rinktinių vadai įteikė kar. ugn. inspektoriui mjr. šauliui Ružancovui sidabrinį šaulio ženklą su tam tikru užrašu.

Tą pat vakarą būsimieji kariuomenės ir šaulių ugniagesių komandų vadai išvyko namo, kad pradėtų savo darbą — stiprintų esamas komandas ir steigėtų naujas. Reikia manyti, kad šis darbas ras pritarimo visose mūsų visuomenės sluoksniuose.

A. K-is.

Gaisrų fronte. Balandžio 8 ir 11 d. degė žolė krašto apsaugos ministerijos daigyne ties Eigulių kaimu, netoli Kauno įgulos šaudyklos. Pirmą kartą į gaisrą važiuo 1 gusarų pulko ugn. komanda, miesto ugn. k-da ir Vilijampolės laisvanorių gaisrininkų k-da. Miestiečiai ir gusarai važiuo Ukmergės plentu ir negalėjo privažiuoti prie daigyno dėl sugadintų tiltų. Gaisrą užgesino vilijampoliečiai gaisrininkai: primušė ugnį šakomis. Išdegė apie 10 ha plotas. Medelių nukentėjo labai nedaug. Antrą kartą į gaisro vietą buvo vėl iššaukta 1 gus. pulko ugn. komanda, bet buvę netoli daigyno šaudykloj gusarai greit užgesino žolę. Matyti, kažkam buvo reikalinga deginti jaunas pušynas. Tikrai niekšiškas darbas!

Balandžio 11 d. 10 val. aviacijos aerodromo būdėtojas pranešė aviacijos ugn. komandai apie kilusį netoli aerodromo ūkininko sodyboj gaisrą. 10 val. 15 m. aviacijos ugniagesiai 23 žm., kap. Vedeckui vadovaujant, išvyko automobiliu į gaisrą. Su jais nuvyko ir sanitarinis automobilis. Gaisras buvo Garliavos valsč. Rimgaudų kaime. Drauge su atvykusiais į gaisrą miesto komanda ir Vilijampolės laisvanoriais gaisrininkais aviacijos ugniagesiai iki 13 val. darbavosi, gelbėdami ūkininko trobą ir turtą.

Užtarnauta dovana. Balandžio 11 d. vakare, motorinių siurblių bandymams pasibaigus, visos dalyvavusios bandymuose Kauno įgulos ugniagesių komandos išsirikiavo prie centr. kariuom. dirbtuvių. Ryšių bataliono ugniag. k-dos v-ko pavaduotojas viršila Mikionis buvo iššauktas prieš rikiuotę. Kar. ugn. inspektorius atkreipė visų ugniagesių dė-

mesį į didelius nuopelnus ugniagesybai ir pasižymėjimus, kuriuos parodė viršila Tadas Mikionis. Du kartu gaisruose jis buvo sužeistas, bet nepasitraukė iš gaisro vietos. Po prkalbos Lietuvos ugniag. organizacijų sąjungos vicepirmininkas ats. vyr. leit. L. Paulauskas pakabino viršilai Mikioniui ugniagesių garbės „Artimui pagalbon“ III. laipsnio ženklą. Visų kariuomenės ir civilių ugniag. komandų vadai sveikino viršilą T. Mikionį. Tai gražus pavyzdys visiems kariuomenės ugniagesiams!

Įs Šaulių gyvenimą

Šaulių Sąjungos rinkliava.

Nuo balandžio 6 d. prasidėjo šaulių sąjungos rinkliava lapais šaulių rinktinių namų fondams. Rinkliava tęsis iki gegužės mėn. 6 dienos. Ją vykdo šaulių rinktinės per būrius.

Šaulių Sąjunga yra pasiryžusi greičiausiu laiku visose rinktinėse (apskričių centruose) ir būriuose pastatyti šaulių namus. Tas darbas vykdomas šūkiu: „šaulių namai — visuomenės namai“! Ir iš tikrųjų, įvykdžius tą sumanymą ir visuose mūsų tėvynės kampuose išdygus šaulių namams, su salėmis, paskaitomis ir vaidinimais, sporto patalpomis ir aikštelėmis, viešomis skaityklomis, klūbais ir t. t., būtų padėtas kuo tvirčiausias pamatas mūsų suaugusios kartos švietimui ir visiško mūsų tautos tautinio susipratimo darbo vykdymui.

Šauliškas katekizmas.

Netrukus, šaulių Sąjungos centre paruoštas, bus išleistas šaulių katekizmas, kuriame klausimų atsakymų forma populiariškai bus išdėstyta šaulių ideologija. Katekizmas bus pirmasis vadovėlis jauniems šauliams ir šaulių kandidatams.

Krašto pramonės ir šauliai.

Paskutiniu laiku susirūpinta savosios pramonės reikalu. Susidarė net specialinis mūsų krašto pramonei remti komitetas. Į tą komitetą pakviesta ir šaulių Sąjungos atstovas. Komitete informaciniais tikslais dalyvaus centro valdybos pirmininkas dail. A. Žmuidzinavičius.

Šaulių Sąjunga tarptautinėj higienos parodoj.

Tarptautinėj higienos parodoj Drezdeno mieste dalyvaus ir šaulių Sąjunga. Sąjungos centro sanitarinės komisijos pirmininkui dr. Žemguliui savo nuožiūra pavesta paruošti parodai sąjungos sanitarinius eksponatus.

Miško bėgimas.

Klaipėdoje 13 balandžio įvyko miško bėgimas, kuriame dalyvavo keletas klūbų su daug bėgikų. Pirmas atbėgo Bruzdeilinas (KSS). Komandos užėmė tokias vietas: I KSS, II Spielvereinigung, III MTV, IV šilutiškiai.

Tilžės Sporto Klūbas (Oberlyga) : Spielvereinigung (Oberlyga)
4 : 6 (1 : 5).

Tą pačią dieną, Klaipėdos miesto stadione įvyko draugiškos rungtynės tarp minėtų komandų. Žaidimą pradėjus tilžiečiai prieina prie priešų vartų, bet golo neįmuša. Toliau klaipėdiečiai spaudžia priešą. Apie 15 minutę krinta pirmas golas tilžiečiams per vartininko kaltę. Po kelių minučių vėl golas Tilžei. Toliau pasiseka Tilžei įmušti gražų golą priešui, praleidus Nopensui. Dabar klaipėdiečių persvara žymi. Po kelių minučių, tilžiečių bekas įmuša 3 golą. Tilžiečiai stengiasi įmušti dar nors vieną golą, bet nepavyksta. Ligi puslaikio galui persvara pasilieka klaipėdiečių rankose, jiems dar pavyksta 2 golų įmušti priešui.

Antrame puslaiky, ypač pradžioje, persvara tilžiečių pusėje. Pradžioje puslaiko žaidimas vyksta smarkiai ir gražiai. Klaipėdiečiams pavyksta įmušti golas iš prasiveržimo. Tada tilžiečiai, supasavę

pro priešų bėkus, rezultata išlygina. Tilžiečiai vis spaudžia priešą. Toliau įvyksta nesusipratimas prie klaipėdiečių vartų: vartininkui išbėgus, tilžietis muša sviedinį į vartus, bet čia stovėjęs vaikas atmuša jį, už tai teisėjas duoda ginčą, t. y., meta sviedinį į žemę, jį įmuša akylus priešas klaipėdiečiams. Toliau klaipėdiečių vartininkas vėl padaro šposą: sugavęs sviedinį, krinta su juo už vartų linijos, golas. Dabar tilžiečiai sužeidžia klaipėdiečių, kuris apleidžia aikštę. Nuo to laiko prasideda žiaurus žaidimas ir jokių rezultatų daugiau nebepasiekama.

Iš mūsų sporto gyvenimo.

Šaulių koperatyvai.

Šaulių Sąjunga susirūpino raginti šaulių būrius ir rinktinės steigti šaulių koperatyvus. Tuo reikalu ruošiamos ir taisyklės. Greitu laiku manoma įsteigti šaulių koperatyvą Kaune.

Paskaitos apie šaulių ideologiją.

Vlado Putvinskio vardo Kauno šaulių būrys pradėjo ruošti ciklą paskaitų iš šaulių ideologijos. Paskaitas laikyti yra pakviesti žymūs šaulių veikėjai. Balandžio 6 d. šaulių Sąjungos salėje buvo pirmoji tos rūšies paskaita, kurią laikė sąjungos centro valdybos narys Aleksandras Marcinkevičius. Paskaitos klausėsi gausingai susirinkę būrio šauliai ir svečiai.

„Trimito“ dešimties metų sukaktuvės.

Gegužės 22 d. sukanka lygiai dešimt metų, kai pradėta leisti šaulių Sąjungos organas savaitinis laikraštis „Trimitas“. Sukaktuvėms paminėti nusistatyta išleisti padidintas „Trimito“ numeris su buvusių ir esamų jo redaktorių ir bendradarbių atvaizdais ir „Trimito“ darbo įvertinimu mūsų tėvynės ir šaulių sąjungos gerovei.

Visi buvę „Trimito“ atsakomieji ir faktiniai redaktoriai, redakcijos nariai ir bendradarbiai maloniai kviečiami atsiųsti į „Trimitą“ (Laisvės al., 20) savo fotografijas, atsiminimų apie darbą „Trimite“ ir šiaip straipsnius apie jį.

Centro sanitariniai kursai.

Balandžio 10 d. buvo šaulių Sąjungos centro sanitarinės komisijos pirmosios pagalbos ir sanitarijos kursų išleistuvės. Tai jau kelinta šios rūšies centro kursų laida.

Viso kursus lankė 57 asmenys, daugiausia moterys, įvairių būrių šaulės. Laikė kursus ir keli studentai. Kursuose daugiausia dėmesio buvo kreipiama į praktišką ligonių slaugymo ir pirmosios pagalbos reikalą. Šaulių Sąjungos centro sanitarinės komisijos pirmininkas, kursų vedėjas, pulk. leit. gyd. Žemgulys, rūpindamasis palyginti trumpu laiku suteikti kursų klausytojams kuo daugiau žinių, parinko visą eilę darbui atsidavusių lektorių. Paskaitas laikė daugumoje studentai medikai. Praktikos darbams vadovavo gailėstingos seselės. Kursų programai baigiantis, klausytojams buvo su-ruošta ekskursijų, kurių pažymėtina — ekskursija į moderniškai įrengtą karo ligoninę.

Kursų išleistuvėse dalyvavo šaulių sąjungos viršininkas pulk. leit. Kalmantas, moterų centro komisijos atstovės, kursų lektoriai ir dar būrelis svečių. Kalbas pasakė mūsų vedėjas pulk. leit. gyd. Žemgulys, sąjungos pirmininkas pulk. leit. Kalmantas, moterų centro komisijos atstovė p. Kai-riūkštienė ir kursus lankusių vardu — viena klausytojų. Išleistuvės baigėsi kuklia bendra arbatele. A.

Pakuonis. Pakuonio šaulių būrys š. m. pradžioje įsigijo dudų orkestrą ir energingų griežikų dėka jau padarė gan didelę pažangą. Lėšos sudaromos iš narių paskolų ir aukų. Būrys yra nusistatęs surengti nemaža vakarų bei gegužinių.

Būrio vadovybė ir nariai paskutiniu laiku nusistatė uoliau dirbti. Palyginus dabartinį būrio veikimą su 1926—27 met. matyt daug kas nuveikta: 1) pašalinti žeminantieji būrio vardą nariai, 2) naujų narių įstojė iš inteligentų ir 3) būrys turi geresnį vardą vietos gyventojų tarpe.

J. Š-skas.

Igliaukos šaulių būrio manevrai. Kovo mėn. 30 d. įvyko vietos šaulių būrio manevrai. Šie manevrai, nors vyko pačiuose purvynuose, bet buvo gausingiausi už visus iki šio laiko buvusius manevrus. Šiuose manevruose dalyvavo ir ne šauliai, sudarydami partizanų grandį.

Po manevrų visi šauliai susirinko į vieną vietą, kur buvo vadovybės apibūdinta manevrų reikšmė, priimti sveikinimai šaulių vadovybei ir vyriausybei ir, prieš išsiskirstant, pagiedotas Tautos himnas.

Be to, šauliai pageidavo, kad su suimtais lenkų šnipais vyriausybė kuo griežčiausiai pasielgtų.

Upytė. (Panevėž. ap). Vietos šaulių būrys Vytauto D. metais pradėjo energingai dirbti: 1) beturčių mokinių naudai surengė vakarą, kuris davė gražaus pelno, 2) įsigijo būrio vėliavą ir, švėsdami vasario 16 d., iškilmingai ją pašventino kleb. kun. A. Ignatavičius, 3) steigia šaulių knygyną, į kurią daug knygų paaukojo šaulys A. Kiškūnas (buv. amerik.), 4) šaulio rėmėjo p. Antanaičio dėka, įsigijo dudų orkestrui instrumentus ir dabar jau organizuojamas būrio orkestras. Matyt, 23-sis šaulių būrys mažiau kalba, o daugiau dirba.

B. K.

Telšių moksleiviai šauliai. Telšių moksleivių šaulių būrys turi per šimtą narių. Nariai pasižymi darbštumu, drausmingumu ir energingumu. Dažnai yra daromos karo pamokos, kuriomis vadaovauja to būrio vadas Falionavičius Ipoli-
tas, ir visuotini būrio susirinkimai, kuriuos veda to būrio pirmininkas Baltrušis Juozas.

Be to, šiais metais padaryta trys bandomieji pavojai. Paskutinis bandomasis būrio pavojus įvyko kovo mėn. 31 d. 24 val. Jam vadovavo to būrio vadas. Ir iš tikrųjų, reikia pažymėti, kad, paskelbus pavojų, visi pasirengę subėgo į pavojaus nurodytą vietą. Būrys yra mergaičių šaulių skyrius, kuris vietoje Telšių rinktinėje yra pats tvirčiausias ir gausiausias. Manoma net atskirą mergaičių šaulių būrį sudaryti. Mergaitėms šaulėms vadovauja to būrio šaulė Viliūnaitė Marė.

Būrys yra gaisrininkų komanda, kuriai vadovauja to būrio šaulys Kazlauskas Kazys. Be to, labai smarkiai eina ruošimosi darbas Telšių rinktinės 10 metų sukaktuvių šventei, kuri įvyks š. m. gegužės mėn. 5 d. Kartu, Telšių rinktinės 10 metų sukaktuvių šventės metu, įvyks ir Telšių rinktinės sporto šventė. Įsteigta futbolo komanda, kuriai vadovauja to būrio šaulys Šabanas Juozas ir, be to, lavinasi ieties ir diskos mėtymuose, šokimuose į aukštį ir į tolį, bėgimuose, dviračių lenktynėse ir kitose sporto srityse.

Būryje yra vedama labai smarki kova prieš kenksmingą mūsų nepriklausomybei gaivalą. Bendrai, Telšių moksleiviai šauliai rengiasi ir budi, laukdami, kada juos pašauks gelbėti savo brolius vilniečius.

H. Banga.

Aviacijos variklių „Škoda“ fabrikas.

Okienyje (ties Varšuva) kur statomas didžiulis aerodromas, 1927 metais buvo atidarytas aviacijos variklių „Škoda“ fabrikas. Dabar tas fabrikas labai išsiplėtė. Jis užima 20.000 kv. metrų plotą; fabrike dirba 1.500 darbininkų ir apie 300 inžinierių, technikų ir kito mokslo personalo. Fabrikas turi visą eilę dirbtuvių ir laboratorijų, aprūpintų moderniškiausiomis priemonėmis bei įrankiais. Fabriko gyvavimui didelės reikšmės turi aeronautikos departamento užsakymai mokamiems lėktuvams gaminti. Dabartiniu laiku lenkų konstruktoriai užimti lenkiško tipo variklio išdirbimu.

Be šio fabriko, Lenkijoje dar yra kitas didelis „Plage ir Liaskiewicz“ firmos civilių lėktuvų fabrikas Liubline. Šis fabrikas dabar veda derybas su prancūzų-ispānų oro susisiekimo bendrove dėl pardavimo didelio skaičiaus keleivinių lėktuvų Fokerio tipo — „F. VII“.

Turkijos ginkluotos pajėgos.

Turkijos kariuomenė padalyta į 9 korpusus, kurie sudaro 3 armijas. Armijos stovi Angoroje, Koni ir Diabikirze. Korpus sudarytas iš 2-jų divizijų pėstininkų, 1 sunk. artilerijos ir 1 kavalerijos pulko (3 eskadr.). Kiekviena pėstininkų divizija turi 3 pėst. pulkus ir 1 lauko artilerijos pulką susidedantį iš 4 lengvųjų ir 3 sunk. baterijų.

Be korpus kavalerijos, kiekviena armija dar turi po vieną kavalerijos diviziją. Kiekviena tokia divizija turi po 4 kav. pulkus, (po 3 eskadronus), 4 kulkosvaidžių batalionus, 6—9 raitasias baterijas ir 9 šarvuotus automobilius.

Kariuomenė taikos metu turi 125.000 žmonių. Be to dar 10.000 žm. pasienio apsaugos ir 30.000 žandarmerijos. Metinis naujokų kontingentas siekia 65 tūkstančius žmonių. Karo tarnybos laikas trunka nuo 20 iki 40 metų amžiaus; tikroji karo tarnyba trunka: pėstininkuose 18 mėnesių, kitose ginklų rūšyse — 2 metu.

Turkų aviacija turi 300 lėktuvų. Karo laivynas gana menkas. Laivyno statybos programa numato 5 nardomųjų laivų statybą.

Karo metu Turkija, turėdama 13 milijonų gyventojų, galėtų sumobilizuoti bent pusantro milijono vyrų. Tačiau tenka abejoti, kad jie tokią kariuomenę galėtų apginkluoti ir apšarvuoti. Būt kiekvienu atveju, bent artimiausiais metais, ypač pastačius geležinkelių tinklą, Turkija su savo milijonine kariuomene, stovinti Azijos prieangyje, sudaro rimtą pajėgą.

Kiek valstybės išleidžia karo reikalams.

Įvairių valstybių karo išlaidos gana skirtingos. Tuo tarpu kai vienos valstybės išleidžia tik būtiniesiems kariuomenės laikymo reikalams, kitos valstybės skiria karo reikalams didžiausias pinigų sumas. Žinoma, tai pareina nuo tos ar kitos valstybės kariuomenės didumo, kuris privalo atitikti valstybės finansinį pajėgumą. Bet galima pastebėti, kad kai kurios valstybės (kaip pav., Lenkija, Turkija) besiginkluodamos ir bestiprindamos savo kariuomenes, išleidžia toli gražu ne sulig savo išgalėmis.

Tai geriausia galima pastebėti, palyginus valstybių bend. biudžetų išlaidas su karo išlaidų % (t. y. kiek litų iš kiekvieno 100 bendrų išlaidų skiriama karo reikalams):

	%
Austrija	5,5
Vokietija	7,3
Belgija	7,8
Vengrija	9,7
Šveicarija	10,6
Rusija	10,6
Suomija	11,7
Anglija (be kolonijų)	14,3
Danija	15,0
Holandija (be kolonijų)	15,4
Bulgarija	16,2
Švedija	17,7
Čekoslovakija	17,9
Amerikos Jungt. Valst.	18,8
Lietuva	19,0
Rumunija	20,0
Jugoslavija	20,8
Italija	21,2

Suomija. Trumpina karo tarnybos laiką.

Artimiausiu laiku suomiai ketina karo tarnybos laiką sutrumpinti iki 9 mėnesių. Esant gerai organizuotam kariniam jaunuomenės parengimui, toks sutrumpinimas yra galimas.

Dabartiniu laiku karo tarnyba suomių kariuomenėje trunka 12 mėnesių.

Pakartojimo kursai atsargos puskarininkiams.

Pastaraisiais metais suomiai kas vasarą ėmė ruošti atsargos puskarininkiams pakartojimo kursus. Paprastai šaukiami ats. puskarininkiai, kurie yra atsargoje jau septintus (paskutiniuosius) metus. Šiai metais į pakartojimo

kursus šaukiami pėstininkų puskarininkiai, paleisti į atsargą 1924 metais. Kursai truks nuo birželio mėn. 9 dienos ligi liepos mėn. 6 dienos. Be to į pakartojimo kursus šaukiami artilerijos, kavalerijos aviacijos, autotransporto bataliono ir ryšių puskarininkiai, paleisti atsargon 1923 metais.

Aviacijos kursai.

Aukšt. Silezijos aviacijos klubo pastangomis, š. m. vasario mėnesio viduryje organizuoti Katovicuose 3-jų mėnesių aviacijos teoriški kursai. Kursai turi tikslo teoriškai parengti lakūnus ir aviacijos mechanikus, kariškos ir civilės aviacijos tarnybai. Kursai bus kariško parengimo įstaigos priežiūroje. Į kursus bus priimami asmenys išėję gimnazijos ar tolygios mokyklos 4 klases. Pabaigę kursus karo tarnyboje gaus kai kurias privilegijas.

Lenkijos geležinkeliai ir auto priemonės.

Visų veikiančių geležinkelių ilgis siekia 17.208 klm. Valstybiniai geležinkeliai turi: 5.194 garvežius, 8.599 keleivių vagonus, 1.418 pašto ir bagažo vagonus ir 141.862 prekių vagonus, iš ku-

Estija	22,0
Prancūzija	23,8
Ispanija	24,0
Latvija	27,0
Lenkija	31,5
Turkija	40,0

Lėktuvų katastrofos Latvių kariuomenėje.

Per visą latvių aviacijos gyvavimo laiką, t. y. nuo 1920 ligi 1929 m. imamai, žuvo 23 lakūnai. Palyginus išskraidytų valandų skaičių su žuvusių lakūnų skaičiumi, tai viena lakūno mirtis tenka 2.800 skaidymo valandoms, Lenkijos karo aviacijoje — 1 lakūno mirtis tenka 1.034 skraidymo valandoms.

Latvių lakūnų žuvimo priežastis šios:

58% oro katastrofų ištiko dėl pačių lakūnų kaltės,
27% „ „ „ „ lėktuvų kliūčių ir
15% „ „ „ „ dėl įvairių priežasčių.

Pusiau automatiškas šautuvas.

Anglijoje Vikkerso dirbtuvėse pagamintas amerikiečio Pederseno išrastas pusiau automatiškas šautuvas, iš kuriuo galima iššauti iki 50 šūvių per minutę.

Šautuvas sveria apie 4 kg.; šautuvo ilgis — 112½ centimetrų. Į šovinių sandėlį įdedama apkabą su 10 šov.; kai visi šoviniai iššaunami, apkaba automatiškai išmetama, o užraktas lieka atdaras. Kadangi šautuvas po kiekvieno šūvio užsitaiso pats, tai šauliui palieka tik kiekvieną kartą paspausti nuleidžiamąjį kablelį. Tas žymiai palengvina naudotis šautuvu ir padidina taiklumą. Be to šautuvo mechanizmas beveik visai pašalina atatraką.

rių 49.895 dengti, 85.485 nedengti, 6.482 specialiems reikalams.

Visoje Lenkijoje š. m. pradžioje buvo 29.423 automobiliai ir 4.597 motociklai.

Kas atsitinka bedėžuruojant.

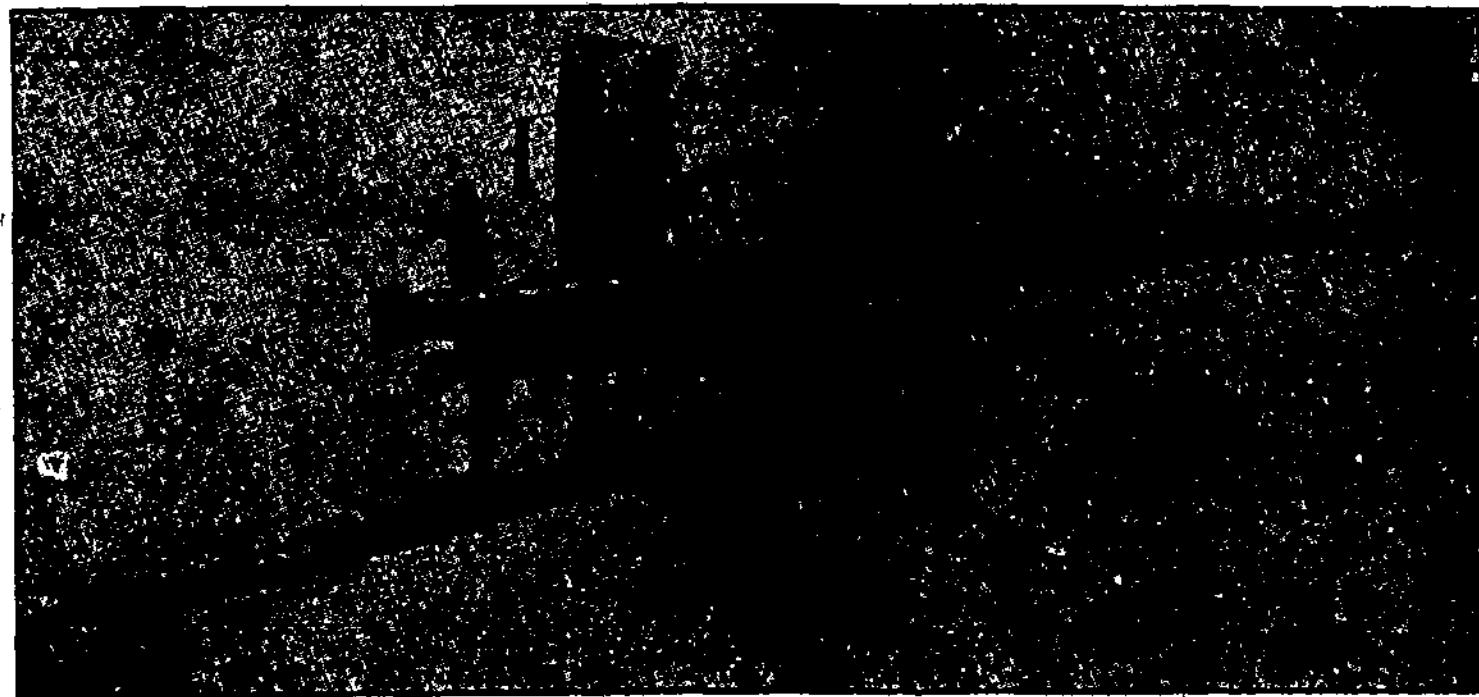
Nesenai Poznanėje buvo gana įdomus atsitikimas. Į 57a pėst. pulką pas pulko budėtoją naktį atvyko lenkų generolas su majoru ir pareikalavo duoti pulkui pavojaus signalą. Pulko budėtojas gal būtų ir paklausęs, jei nebūtų pastebėjęs, kad generolas nelabai „generoliškas“. Taip pat ir majoro elgesyje buvo daug kas įtartina. Geriau įsižiūrėjęs pulko budėtojas pastebėjo, kad jų ir uniforma ne visai atitiko reikalavimus. Tada šiuos karininkus jis areštavo. Areštuoti atsisakė pasisakyti kas jie tokie ir koks jų buvo nakties vizito tikslas. Tik vėliau, padarius tardymą, pavyko nustatyti, kad tariamieji generolas ir majoras, tai paprasti bedarbiai.

Statys daug kordonų.

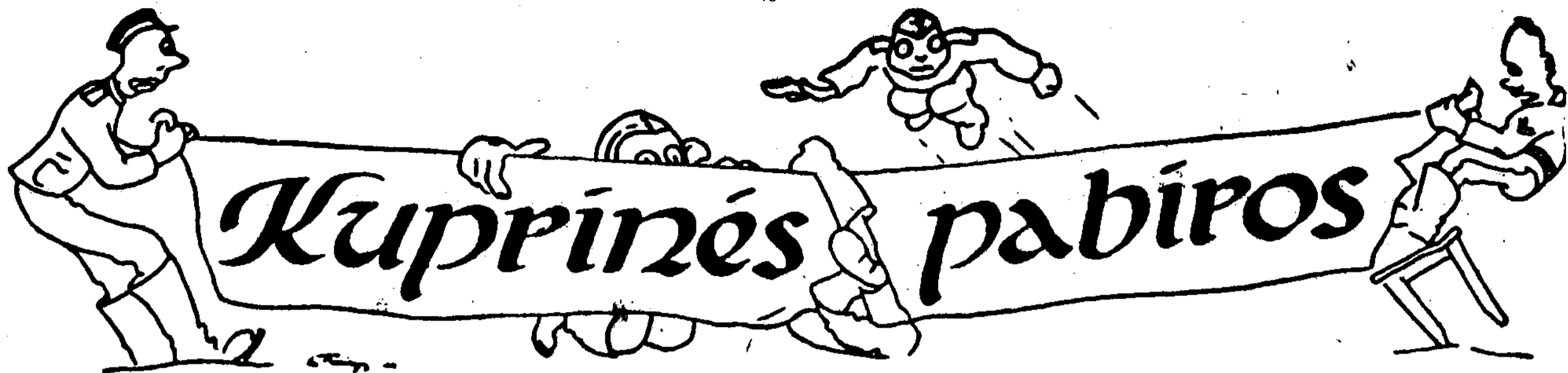
Lenkų pasienio apsaugos vadovybė projektuoja šiais metais prie Lietuvių-Lenkų administracijos linijos ir prie Lenkų—SSSR. sienos pastatyti daug kordonų pasienio sargyboms.

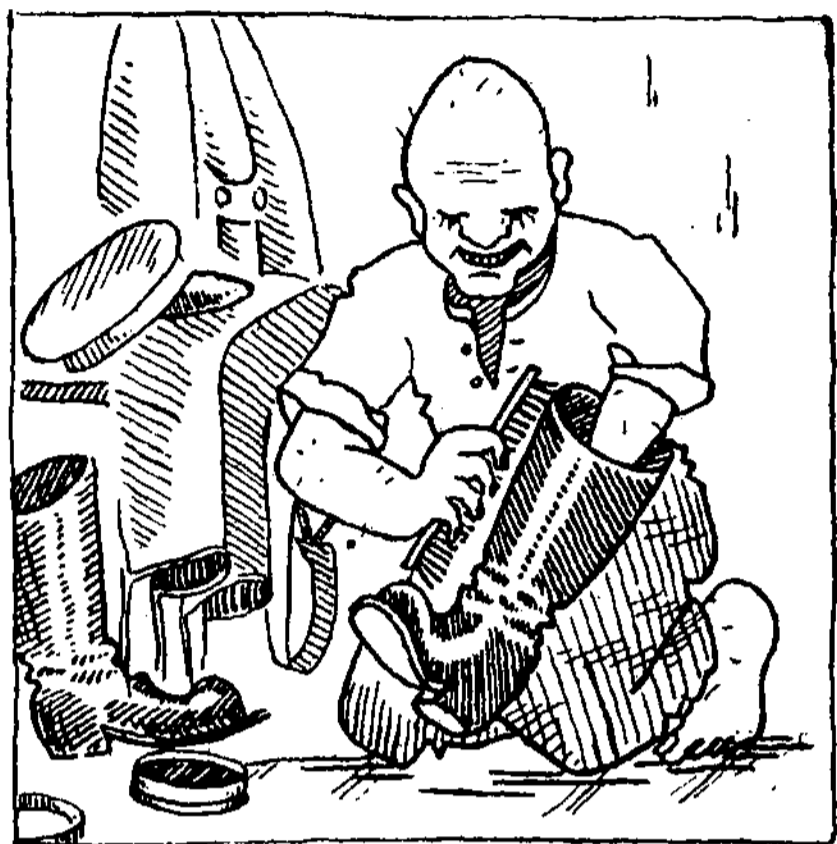
Prancūzų kulkosvaidis paruoštas lėktuvams šaudyti.

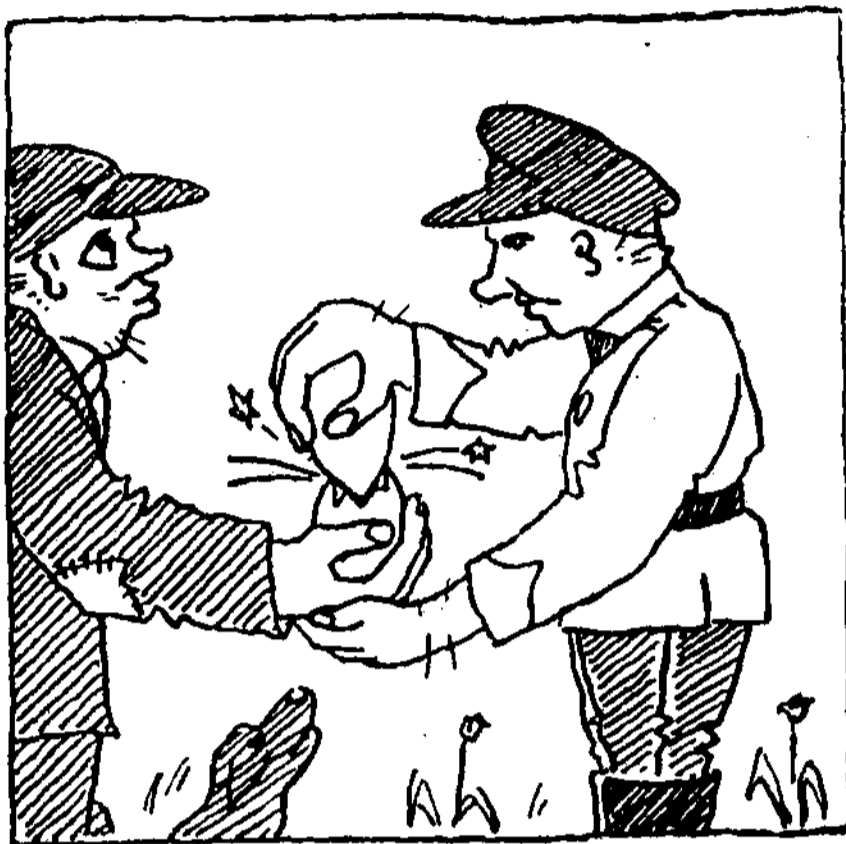
Naujas prancūzų kulkosvaidis — patrankelė.

Įspūdžiai iš atostogų.

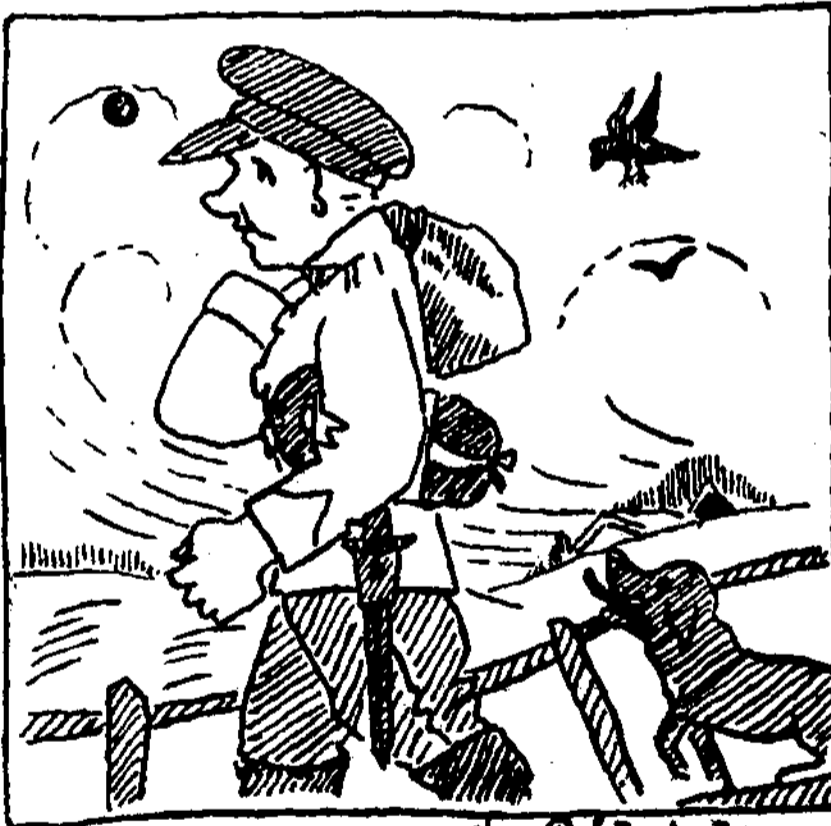
Klumpė Jurgis savo rūbus Trynė, dulkino, vaksavo; Linksmas, greitas ir sušilęs Trūsė, dirbo, prakaitavo

Su draugais kiaušiniiais mušti Jurgis irgi sugebėjo. Skėlė — trūko; vertė — skėlė, „Kiužius“ į kišenę dėjo.

Klumpė Jurgis traukinyje Rimtas ir budrus išrodė. „Kario“ straipsnius nagrinėjo, Išsilavinimą rodė.

Greit prabėgo Klumpiui dienos Ir tarnyba vėl jo laukė. Sūrį, dešrą pasiėmęs, Maišą ant pečių — ištraukė.
K. Bernest.

Mutter špėk!

Didžiojo karo metu vienas vokiečių, įjojęs į kaimą, susitiko bobutę ir šaukia:

— Mutter špėk, špėk!

Bobutė: — Kur gi, ponuliuk, aš įspėsiu, kad nieko nežinau.

Vokiečių: — špėk, butter!

Bobutė: Nežinau, gal ne putra?

Vokiečių: — Mutter špėk!

Tuo tarpu pasirodė kieme tėvas. Motina pamačiusi tėvą šaukia:

— Tėvai, eik čia greičiau, gal tu, kaip senesnis, įspėsi, ko tas „prancas“ nori?

Tačiau ir tėvas neįspėjo.

Vokiečių supykęs nušoko nuo arklio ir ėjo pats „špėko“ ir „butterio“ ieškoti.

V. Avižonis.

Ką padaro sportas.

Teniso aikštelė. Vieni sportininkai žaidžia, kiti sėdėdami seka žaidimą. Vienas senyvas sportininkas savo greta sėdinčiam:

— Keistai atrodo šių dienų merginos. Štai ta panelė visiškai kaip vyras.

Kaimynas: — Atsiprašau, tai yra mano duktė!

Senyvas sportininkas (susigėdes):

— Prašau man dovanoti, bet aš visai nežinojau, kad tamsta esi tėvas!

Mokykloje.

Pirmoji geografijos pamoka — Mokytojas, rodydamas pirštu į žemėlapi, klausia vaiką: kas tai yra?

— Tamstos pirštas su juodu nagu.

Tikrai pasakys.

Moteriškė klausia važiuojantį atostogų kareivį: — Ar nežinai, vaikel, kelintą valandą mes būsimė Šiauliuose?

— Dabar negaliu, tetul, tai pasakyti, bet kai nuvažiuosim į Šiaulius, tai aš tuoj pažiūrėsiu į savo „dziegorių“ ir tamstai tikrai pasakysiu.

Reikalingiausias daiktas.

— Koks yra reikalingiausias daiktas, kurį turėčiau pasiimti, važiuodamas į kariuomenę? — klausia naujokas pargrįžusį atsarginį.

- Peilis reikalingiausias.
- O ką taip su juo veikia?
- Ką gi daugiau, žinoma, bulvėms skusti.

Kas vyresnis?

Būrininkas egzaminuoja neseniai į dalį atvykusį naujoką:

— Kas vyresnis: viršila ar leitenantas?

Naujokas, pažiūrėjęs į vieną ir į antrą, drąsiai atkerta:

— Viršila, tamsta, būrininke!

— Kodėl?

— Jam jau apie 30 metų...

B. B-kas.

Kariuomenės leidiniai.

„MŪSŲ ŽINYNAS“ XVIII t. 62 nr. gegužės mėn. Turinys: Pulk. lt. *Katinskas*. Kariškoji drausmė, drausmės nusižengimai ir pabaudos. Dim. pulk. lt. *A. Senatorskis*. Medžiaga I rusų korpo veiksmams Tanenbergo operacijoje. Kpt. *Soročkinas*. Keletas minčių apie artilerijos karininkų parengimą. Ats. lt. *Bukota*. Lietuvis — tanko projektuotojas. Kitų valstybių kariuomenės. Kritika ir bibliografija.

KARDAS „Mūsų žinyno“ priedas 5 (13) nr.

Nauji leidiniai.

ŠVIETIMO DARBAS. Mėnesinis švietimo ministerijos žurnalas 3 (126) nr. kovo mėn.

RŪTELĖ. Gerutis. Elementorius ir pirmieji skaitymėliai. Šv. Min. Kn. ir Mokslo Priem. Tikrinimo K-jos pripažintas tinkamas vadovėliu pradžios mokykloms. „Dirvos“ b-vės leidinys. Kaunas, 1930 m. Kaina 1,50 lt.

Labai įdomus, gyvas ir gausiai iliustruotas (daugelis spalvuotų paveikslų) elementorius.

MOKYKLA IR GYVENIMAS. Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos laikraštis. 3 (76) nr.

BIBLIOGRAFIJOS ŽINIOS. Lietuvos bibliografijos instituto organas. III met. Kaunas, 1930 m. sausio — vasario mėn. Nr. 1 (13).

Šis žurnalas labai reikalingas mūsų bibliotekoms, jame rasi visų išleistų knygų ir mažų brošiūrų sąrašus, taip pat stambesnius žurnalų ir laikraščių straipsnių bibliografiją. Senesnių (1928 ir 1929) metų komplektus turi visos mūsų bibliotekos. Reikia manyti, kad „B. Ž.“ ir šiemet lankys visas bibliotekas. Švietimo ministerija paskyrė 6000 lt. pašalpos žurnalui leisti. Prenumerata metams 7 lt. 50 ct. (6 nr. nr.). Leidžia „Spaudos Fondas“ — Kaunas Laisvės Alėja 62. Redaguoja ats. pulk. leit. prof. Vaclovas Biržiška.

Hugh Lofting. DAKTARO DOLITLIO PLAUKIOJANTI SALA. Vertė Pr. Mašiotas. „Dirvos“ b-vės leidinys 1930 m. 316 psl. Kaina 5 lt.

Ši knyga ne tik įdomi, bet ir naudinga, ypač ją turėtų skaityti mūsų jaunimas. Gražūs aprašymai iš gyvulių gyvenimo, jų santykis su žmonėmis ir gamta perdėm supinti su įvairiausiai nuotykiiais, daugiausia jūroj. Knyga išleista gražiai, ją puošia daugelis iliustracijų. Kalba lengva, gyva, kaip paprastai Pr. Mašiotas vertimų.

Adomas Mickevičius. PONAS TADAS. Vertė K. Šakenis 1927 m. leidinys. Kaina 12 lt.

Tai ne tik didžiulė knyga, bet ir viena gražiausių ir reikšmingiausių garsaus poeto A. Mickevičiaus poemų, kur daugiausia aprašoma Lietuva, jos įvairių luomų žmonės, gamta ir įvykiai, daugiausia surišti su 1811 ir 1812 metais, vadinasi, Napoleono žygiu į Lietuvą.

Selma Lagerlöf. PETERIS NORDAS. Išvertė J. T. „Sakalo“ b-vės leidinys. Kaunas, 1930 — Vytauto Didžiojo metai. Kaina 1 litas.

Garsios švedų rašytojos Selmos Lagerlöf vardas yra plačiai žinomas visame kultūringame pasauly. Jos raštai jau išversti į daugelį kalbų. Šis tas jau išversta ir į lietuvių kalbą. Pernai buvo išleistas jos pasakojimų rinkinys „Kristaus rozės legenda ir kiti pasakojimai“, kuriame yra išspausdintas ir kalbamas „Peteris Nordas“. Šiemet leidėjai kažin kokiais sumetimais vėl tą patį pasakojimą išleido atskira knygele.

„Peteris Nordas“ yra gražus pasakojimas apie gabų, dorą ir sąžiningą verlamdietį berniuką, Peterį Nordą, krautuvės tarnautoją, kurį nesąžiningas šeimininkas Galforsonas suklaidina, apšmeižia ir pavaro. Jau subrendęs Peteris bando atkeršyti Galforsonui, bet savo sumanymo nebeįvykdo, kai pamato jį savo darže betrūšiantį prie pavytusių agurkų. Šis pasakojimas baigiasi Peterio Nordo ir Editos, Galforsono giminaitės, kilnia meile ir jų sutikimu miesto kapinėse.

Vertimo kalba gera. Knygelė išleista švariai ir gražiai. Mokyklų ir kareivių bibliotekoms tinka.

J. O. Curwood. MEŠKINAS TIRAS. Nuotykiškai Kanados miškuose. Vertė Pr. Mašiotas. „Dirvos“ b-vės leidinys. Kaunas — Marijampolė 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. 195 psl. Kaina lt. 3,50.

Paskutiniaisiais metais mūsų knygų rinkoje pasirodė nemaža knygų, kuriose aprašomi įvairiausi nuotykiiai. Jaunimas, be abejo, gausiai skaito tosios rūšies literatūrą, bet ji nieko

nesuteikia nei protui, nei širdžiai. Tas knygas gan malonu paskaityti po pietų arba vakare ir po to jos greitai užsimiršta.

Mano čia patariama knyga irgi aptaria nuotykius Kanados miškuose, bet savo turiniu ir verte ji neprilygsta aukščiau minėtai literatūrai.

Kėrvudo (Curwood) romanai vyksta Amerikos žemiuose, tipai irgi iš šių sričių. Jis labiausiai išgarsėjo romanais iš gyvulių gyvenimo. Jo meškos, vilkai ir šunys gyvena mums suprantamą gyvenimą, juos taip pat kankina ir jaudina jausmai, prisirišimas, meilė... Kita romanų rūšimi Kėrvudas artimas nors ir mums iš verstinių dalykučių žinomam Džen Londonui. Tokie pat pasiryžę, stiprūs, galingi tipai ir, amerikiečių papročiais einant, kuo laimingiausias (dažnai netikėtas, nelauktas) finalas.

Tariamaj knygoj aprašytas meškino Tiro trumpas gyvenimo periodas. Pirmą kartą susitikęs su žmonėmis ir jų sužeistas, pajunta skausmo jausmą ir pradeda žmonių bijotis ir nekęsti. Vieną jų netikėtai užklupęs, bet nesutikęs jokio priešinimosi, paleidžia, patsai nuo jo pabėgdamas. Vėliau tasai žmogus jam atsidėkoja. Kada Tiras buvo prispaustas, tai, vieton jo, žmogus savus šunis iššaudė, kad meškinas galėtų pasprukti.

Susidaro tikro medžiotojo psichologija: „Ne žudyti, bet gyvybę dovanoti — štai kas puikiausia! Šiandien į dvi meškas galėjau šauti, bet nešoviau. Aš išmokau medžioti ir imu palengva numanyti tikrą medžiotojo džiaugsmą. Medžiodamas tinkamai, visai kitomis akimis žiūri į žvėrį.“ „Vieną dieną septynias valandas išgulėjau kalno viršūnėje žiūrėdamas, kaip avių kaiminė žaidė. Iš to turėjau daug daugiau malonumo, nekaip kad tuos gyvulėlius būčiau šaudęs“.

Tokį medžiotojų supratimą įskiepijęs autorius moka ir mešką suprasti. Jo Tiras nemėgsta priešų, ypač meškų, bet pasigaili seno, išbadėjusio, nuplikusio, dantų ir nagų netekusio meškino. Tiras nemėgsta mažų meškiukų, bet priglaudžia ir gina motinos netekusį Mušką. Tas mažiukas irgi moka gamta grožėtis, į nelaisvę patekęs prie žmogaus prisirišti. O kai žmogus norėjo jam laisvę gražinti, tai meškiukas keletą dienų sekė žmogaus pėdomis, kol netikėtai vėl susėjo pasimetę Tiras ir Muska. Žiemai atėjus, giliame urve jie giliai ir kietai miegojo.

Knyga išleista švariai, gražiai. Kas ją perskaitė, tas nekantriai lauks ir kitų, kuriose meška vėl gyvens, kuriose vyks šuns Kazano ir jo sūnaus drama. Gerb. vertėjui linkime ir jas patiekti mūsų jaunimui.

V. S — tis.

Redakcijos atsakymai.

B. Švagždžiui. Karo Mokyklos II laidos bendrą fotografiją galima gauti „Modern“ fotografijoje Kaune, Laisvės alėja.

Edv. Glavickui. Už „Kary“ įdėtus rašinius yra mokamas nevienodas honoraras. Po kiek už kurį rašinį mokėti, įkainoja honorarų komisija, atsižvelgdama į rašinio vertę. Todėl iš anksto nurodyti kainos negalima. Redakcija rankraščius taiso ir reikalui esant net trumpina.

J. B. Pagal Karo Įst. rink. XIX kn. 210 str. areštuoti liktiniai viršilos, puskarininkiai ir pan. gauna tik pusę algos. Daugiau nieko.

V. p. Markauskui. Tamstos klausimo tuo tarpu išspręsti negalima, nes šiuo klausimu yra keičiamas įstatymas ir, tur būt, netrukus paaiškės.

Virš. A. Šimkevičiui. Kada liktiniai puskarininkiai turi teisės gauti rūbus, tada gali gauti ir pinigus (vietoje rūbų), t. y. tuo pačiu laiku gali gauti arba rūbus arba rūbpinigus.

Gladauskui. Finansų ministerio paaiškinimas iš š. m. kovo 19 d. yra atšauktas, nes krašto apsaugos ministerijos civilių tarnautojų reikalu jau yra paruoštas speciališkas įstatymo projektas ir patiektas ministerių kabinetui svarstyti. Tikimasi, kad netrukus bus priimtas. Kiek teko girdėti, nors įstatymas dar ir nepriimtas, bet principu sutikta mokėti butpinigiai. Kai bus priimtas, pradės mokėti. Mokės nuo to pat laiko, kai ir civiliškų valdžios įstaigų tarnautojams.

Auklėtiniai. Atitarnavus būtiną karą tarnybą, reikės atitarnauti auklėtinį ir tą laiką, kurio dar neatitarnavote iki šaukimo.

Už gautą šautuvą visi lygiai atsako. Karo drausmė ir pareigos visiems yra privalomos, kurie tik pasižada kariuomenės eilėse tarnauti.

Galvosūkis 17 nr.

(vertinamas 1 tašku.)

Aš esu sparnuotis,
Be galo narsus,
Skiemenis paėmęs —
Dalinki per pus.
Jei gerai išdėsi —
Du žodžiu turėsi.
Pirmas esu darbas
Taisančio batus,
Su raide kitokia —
Vandeny randuos.
Jeigu antrą žodį

Paimti norėsi,
Ginklams reikalinga
Įrankį turėsi.
Su raide kitokia
Kariai mane turi —
Ryte, vakarėly
Vis į mane žiūri...
Na, sakyk, sakyki,
Kas gi būsiu aš —
Žemumų sparnuotis,
Ar mylįs dausas?

B.B.-kas.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigų

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Vien tik ekonomiais sumetimais, neskaitant jau kitų, reikia viską „Paramos“ kooperatyvo pirktis „Paramos“ krautuvėse. Jos švrios, gražios ir prekės labai higieniška gaminamos (kepykla) bei užlaikomos.

„Karys“

Jūsų draugas.

Tad ne tik skaitykit, bet ir platinkit jį!

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės, Visos bankinės operac.

Lietuvos

Koperacijos Bankas
Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

Rašomos mašinėlės!!

Palaikykite lietuvių prekybą

„REMINGTON“

ir

„URANIA“

Skaiciavimo mašinėlės

„DALTON“

ir kitų sistemų vieton knygų sąskaityboje „KARTOTEKAS KARDDEX“ „REMINGTON“ yra visų rašomųjų mašinėlių motina.

Firma G. Macys ir M. Mikelkevičius
Kaunas, Laisvės al. 61 nr., tel. 20-90. 2

Jei nori būti „Rūtelė“

skaisti ir graži, tai vartok tik muilą

„Florance“, Kaunas

I. Paškauskas, siuvėjas

Mickevičiaus g-vė 26. Telef. 22-13

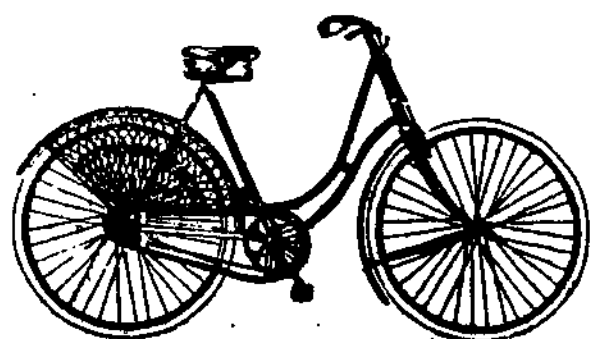
Buv. Laisvės alėja 36 nr.

Priimu užsakymus kariškiems ir civiliems rūbams. Darbas atliekamas pagal paskutinę madą. Kainos prieinamos. Duodama išsimokėtina.

4

25 Lt.

mėnesiui

25 Lt.

mėnesiui

D V I R A Č I A I

Išsimokėtina iki metų, neskaitant rankpinigių. Siūlome Lietuvoje gamintų „AMLIT“ ir kitų firmų. Dviračius duodame tik patikrintus ir pritaikintus mūsų keliams. Garantija 3 met.

G. Macys ir M. Mikelkevičius

Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 61, tel. 20-90.

Palaikykite lietuvių pramonę ir prekybą

6

„Židinys“

didžiausias Lietuvoje literatūros, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo iliustruotas žurnalas. Eina kas mėnuo sąsiuviniais po 80-112 pusl. nuo 1924 metų pabaigos.

Redaguoja prof. V. Mykolaitis-Putinas.

Prenum.: kaina su nemokamu „KALBOS“ žurnalo priedu: metams 35 lt. 6 mėn. 20 lt. Užsieny: metams 45 lt. 6 mėn. 25 lt.

Adr.: „Židinys“ Kaunas, Laisvės al. 3.

Kauno kurortas

Prancūzijos įstatymuose mineralinių vandenių kurortu vadinasi įstaiga, kuri gydymo tikslais eksploatuoja gamtos mineralinį vandenį. Kur ta įstaiga bus, mieste ar kaime, vis viena. Kauno kurortas trijų metų savo gyvavimo bėgyje iš praėjusių pilną kuraciją ligonių davė 97,5% subjektyvų ir objektyvų sveikatos sutvarkymą.

Nuo šių metų Kauno kurortas turi trys skyrius. Kiekvienam skyriuje atliekama mineralinių vandenių geritimo ir maudymo kuracija. Sieros mineralinio dumblo kompresai ir vietos purvo vonios (Schwefelschlambäder). Kauno kurorto skyriai veikia:

- 1) Kaune, Laisvės al. 14a, apskritus metus.
- 2) Šančiuose, Šančių versmės ištryškimo vietoj. Nuo balandžio 12 dienos iki spalio mėn. 1 d.
- 3) Aukšt. Panemunės miške, greta urėdijos. Nuo gegužės mėn. 15 d. iki spalio m. 15 d.

Gydomos ligos: Reumatizmas, Podagra, Neuralgija, Sklerozė, širdies neurozė mažakraujystė, bendras nusilpimas ir kt.

Kurorto administracija,
Kaunas, Laisvės al. 14a.

120.000 litų⁶

galima išlošti (dvigubu bilietu)

Raudonojo Kryžiaus XVII loterijoje,

kuri prasidės

1930 V. D. m. birželio 6 d.

Neatidėliodami įsigykite bilietus.

Bilietai parduodami: Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyboje Kaune, Laisvės alėja 35, bankuose, pašto įstaigose Kaune ir provincijoje ir pas agentus.

I-mos klasės bilietų kaina:

 $\frac{1}{1} - \text{Lt. } 10, - \frac{1}{2} - \text{Lt. } 5, - \frac{1}{4} - \text{Lt. } 2,50.$

Audiinių fabrikas

„LITEX“

Kaunas, Gedimino g. 5 Nr. Tel. 853.

Reikalaukite visur mūsų išdirbinių.